

Maleje radioaktywność na terenie elektrowni

AGENCJA TASS przekazała w czwartek we wczesnych godzinach popołudniowych następujący komunikat Rady Ministrów ZSRR:

W środę, 30 kwietnia na terenie czernobylskiej elektrowni atomowej kontynuowano kompleksowe prace techniczne.

Radioaktywność na terenie elektrowni atomowej, jak również w przylegającym do osiedlu zmniejszyła się o 1,5—2 razy.

Prowadzi się działania zmierzające do dezaktywacji skażo-

Komunikat komisji rządowej

Zdecydowany spadek stężeń aktywnego jodu

WARSZAWA PAP. Komisja rządowa, pracująca pod przewodnictwem wicepremiera Zbigniewa Szajdy 1 bm. dokonała kolejnej oceny wyników pomiarów i badań stale prowadzonych przez Centralne Laboratorium Ochrony Radiologicznej, wojska chemiczne, Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej oraz stacje sanitarno-epidemiologiczne. Opierając się na tej podstawie oraz na ocenach i szczególnie w analizach prowadzonych przez ekspertów komisja stwierdza, że w ciągu minionych kilku następujących godzin nastąpił na terenie całego kraju zdecydowany spadek stężeń jodu aktywnego w atmosferze, zbliżając się do stanu normalnego. Jedynie placówka, dokonująca pomiaru na szczycie Śnieżki w Karkonoszach informowała o mniejszym spadku niżeli średnio w kraju.

Utrzymują się natomiast lokalnie pewne niewielkie skażenia na powierzchni ziemi, wyniki z opadu

(Dokończenie na str. 2)

**Godna pochwały postawa
służby zdrowia i nauczycieli**

Sprawny przebieg szczepień

KOMUNIKAT radiowy, (a na stopnie informacja telewizyjna) o rozpoczęciu szczepień dzieci i młodzieży do lat 16 preparatem jodowym lugol, nadano w środę około godz. 17.

(Dokończenie na str. 16)

195 rocznica Konstytucji 3 Maja

DZIŚ, w przeddzień 195 rocznicy Konstytucji 3 Maja, członkowie Stronnictwa Demokracji w całym kraju — którzy jutro obchodzą będa swoje święto — złożą kwiaty w miejscach związanych z historią 3 Maja oraz na grobach założycieli i najwybitniejszych działaczy stronnictwa. Kwiaty zostaną złożone także pod pomnikami wybitnych Polaków, których imię łączy się z Konstytucją 3 Maja, w tym — na płycie grobowca marszałka Sejmu 4-ego Sienkiewicza Malachowskiego.

Rzecznik prasowy rządu o obchodach 1-majowych

WARSZAWA PAP. Wczoraj po południu rzecznik prasowy rządu Jerzy Urban spotkał się z korespondentami zagranicznymi i poinformował ich o przebiegu święta ludzi pracy w Polsce. Według wstępnych ocen w pochodach i manifestacjach uczestniczyło co najmniej tyle samo osób co w zeszłym roku, a w niektórych regionach kraju nawet więcej.

Nigdzie — powiedział rzecznik — nie usłuchano wezwań do bojkotu oficjalnych uroczystości. Nawoływania przeciwników socjalizmu do organizowania kontrmanifestacji nie zha-

nych terenów znajdujących się wokół elektrowni.

Kontynuuje się udzielanie pomocy poszkodowanym, wśród których 18 osób znajduje się w stanie ciężkim.

Wśród poszkodowanych nie ma cudzoziemców.

JAK zakomunikowała Agencja TASS, 30 kwietnia i 1 maja w Ministerstwie Spraw Zagranicznych ZSRR zostali przyjęci ambasadorowie Wielkiej Brytanii, Finlandii i Holandii oraz charges d'affaires Francji i Austrii. Z upoważnienia rządu radzieckiego wiceminister spraw zagranicznych ZSRR, Anatolij Kowalow poinformował ich o przebiegu likwidowania skutków awarii w czernobylskiej elektrowni atomowej.

W rozmowach uczestniczyli ministrowie szkolnictwa wyższego i średniego ZSRR, Glennadi Jagodin oraz przewodniczący Państwowego Komitetu ZSRR ds. Energetyki Atomowej, Andranik Petrosjan.

SEKRETARZ generalny ONZ Javier Perez de Cuellar wyraził zadowolenie z faktu, że sytuacja w czernobylskiej elektrowni atomowej znajduje się pod kontrolą. Opienie tak Javier Perez de Cuellar sformułował po spotkaniu ze stałym przedstawicielem ZSRR przy

(Dokończenie na str. 2)

MAGAZYN

PL ISSN 0137-9240

Nr indeksu 35034

Kurier Szczeciński

PIĄTEK, SOBOTA, NIEDZIELA, 2, 3, 4 MAJA 1986 ROKU

Nr 85 (12 477)

Rok założenia 1945

Nakład: 170 000 egz.

Cena 12 zł

Słońce, pogoda, wspaniały, radosny nastrój...

W Warszawie na najstarszej robotniczej trasie Szczecin 1 Maja 1986

WSPANIAŁY nastrój towarzyszył obchodom 1 Maja w Szczecinie. Tradycyjną już trasą przeszedł barwny, radosny pochód w którym bardzo licznie uczestniczyli młodzi szczecinianie. Ocenia się, że w pochodzie wzięło udział ok. 125 tysięcy szczecinian. Z relacji otrzymanych z innych miast województwa wynika, że w manifestacjach uczestniczyło ponad 150 tysięcy mieszkańców Pomorza Zachodniego. Piękna pogoda sprawiła, że manifestanci bawili się później na licznych imprezach, festynach, brali udział w zawodach sportowych. Był to naprawdę 1 Maja jaki długo, z zadowoleniem się wspomina.

Oto jak relacjonują przebieg pierwszomajowego święta nasi reporterzy.

Tęgo w Szczecinie dawno nie było: wspaniały, słoneczny pogodny, która towarzyszyła 1-majowej manifestacji. Nie stanowiła niespodzianki liczna frekwencja na miejscach zbiórki i na pochodzie. W Szczecinie to tradycja — idziemy na pochód całymi rodzinami, zaś najmłodsi są pięknym akcentem wszystkich 1-majowych imprez.

Wczesnym rankiem odwiedziliśmy kilka miejsc zbiórek — wszędzie pogodny nastrój, mnóstwo ludzi.

— U mnie w rodzinie już taka tradycja — powiedziała nam Beata Tallar studentka U-

niwersytetu Szczecińskiego — zawsze idziemy na pochód całą rodziną. W poprzednich latach rozdzieliliśmy się, ja w pochodzie z Wyższą Szkołą Pedagogiczną, rodzice z fabryką „Półmo”, bo tam pracują. Kiedy byłam bardzo mała — też szliśmy razem. Dla mnie pochód 1 w ogóle 1 Maja to święto rodzinne.

Godzina 10 rano. U zbiegu al. Wyzwolenia i ul. Świerczewskiego formuje się czołówka szczecińskiej manifestacji. Rozlegają się dźwięki hymnu narodowego. Po chwili z megafonu (ciąg dalszy na str. 2 i 3)

Barwnie, oświetlone i pogodnie prezentowali się szczecinianie w 1-majowym pochodzie.

1152/86

Maleje radioaktywność

(Ciąg dalszy ze str. 1)
ONZ Jurim Dubininem, w toku którego J. Dubinin poinformował go o działaniach mających na celu przeciwdziałanie następstw awarii w Czernobylu.

ADMINISTRACJA amerykańska musiona została do przyznania się, że popełniła błąd podając wiadomości o awarii drugiego reaktora w elektrowni atomowej w Czernobylu na Ukrainie. Wyższy przedstawiciel administracji amerykańskiej stwierdził, że była to informacja fałszywa, a tłumacząc się,

Zdecydowany spadek stężeń aktywnego jodu

(Dokończenie ze str. 1)
W atmosferze w ostatnich dniach, z upływem czasu skażenia te maleją, a to fizyczny ich zanik.

Komisja rządowa zaleca dalsze ciągłe kontynuowanie badań kontrolnych atmosfery oraz prowadzenie pomiarów na powierzchni ziemi i otwartych zbiorników wodnych.

Komisja z całą stanowczością potwierdza aktualność wydanych dotychczas przez siebie decyzji i zaleceń. Zostały one powzięte na podstawie wyników badań i analiz, obowiązujących w kraju norm oraz opinii wybitnych ekspertów. Pojęcie jakiegokolwiek innych, lokalnych działań na podstawie wyświeżonych informacji, wskazuje na niekompetentność osób, wprowadzając dezorganizację pracy np. w służbie zdrowia oraz wywołuje niepotrzebne emocje.

Komisja zobowiązuje zatem właściwe instytucje centralne i terenowe do konsekwentnej i ścisłej przestrzegania tych ustaleń i zaleceń.

I BM. ODBYŁA SIĘ W WARSZAWIE konferencja prasowa z udziałem członków-ekspertów komisji rządowej ds. oceny poziomu promieniowania i działań profilaktycznych.

Odpowiadając na pytanie, dia-

Zasady sprzedaży mleka w proszku

PSS „Społem” w Szczecinie informuje, że z dniem 2 bm. do 15 bm. wprowadzane są okresowe nowe zasady sprzedaży mleka w proszku.

Karta „0”, odcinek nr 6 – w ilości 1 kg.

Sprzedaż prowadzić będą wyty-

powane sklepy.

SPORT • SPORT

II liga męskich „7”

Pogoń — Piotrcovia	34:22 14:31
Chrobry — Wisła	25:19 13:22
Spójnia — Zagłębie	21:20 10:28
Włókniarz — Jurań	29:23 14:20
AZS W. — Posenania	23:23 11:33

	TABELA
1. Posenania	53:7 826-825
2. Wisła	42:18 860-839
3. Pogoń	39:21 664-697
4. Chrobry	32:28 679-693
5. Zagłębie	30:39 693-692
6. Spójnia	25:35 686-772
7. Włókniarz	24:36 704-738
8. AZS W.	22:38 632-733
9. Jurań	21:39 627-709
10. Piotrcovia	14:21 684-739

Puchar PKOl.

OSTATNIO na Zalewie Szczecińskim rozpoczęto regaty o Puchar Polskiego Komitetu Olimpijskiego, w których startowały 2 „Solingi” z NRD i 3 z kraju. Niesłaby Polacy przegrali z zalogą z NRD, a najlepszy nasz „Soling” dowodzony przez J. Olszewskiego z Pogoni sklasyfikowany został wspólnie z drugą zalogą NRD na miejscu 2-3. Łącznie odbyło się 6 wyścigów.

że zostali wprowadzeni w błąd przez własny wywiad, który – jak teraz głosi – źle interpretował zdjęcia satelitarne.

SRODOWE pomary szwedzkiego Instytutu Ochrony Radiologicznej wskazują na stale zmniejszanie się promieniowania radioaktywnego, które nieznacznie podwyższyło się na terytorium Szwecji na skutek awarii w czernobylskiej elektrowni atomowej na Ukrainie. Sytuacja w Szwecji Południowej w śródlądzie powróciła do normy, a w północnych i środkowych rejonach kraju (szczególnie na północ od Sztokholmu i Uppsali) notuje się jeszcze nieco wyższe promieniowanie od normalnego, ale – podobnie jak w czasie notowań szczytowych – całkowicie bezpieczne dla zdrowia i życia ludzi.

W Szwecji poziom radioaktywnych pyłów, które tam zarejestrowano, ocenia się jako bardzo daleki od poziomu, jaki należałoby uznać za szkodliwy dla zdrowia.

STUDENCI WSM — tradycyjny akcent szczecińskiego pochodzenia.

Kartka z kalendarza

III Powstanie Śląskie

DZIŚ na górze św. Anny odbędzie się uroczystość z okazji 65 rocznicy wybuchu III Powstania Śląskiego. Odbędzie się m. in. uroczystości, złożone zostaną kwiaty pod Pomnikiem Czynu Powstańczego.

„M — jak morze”

W USTCE rozpoczął się ogólnopolski plener „M — jak morze”. Do 20 bm. artysty plastyczni z kilkunastu środowisk artystycznych w kraju będą mieli możliwość poznać najciekawsze zakątki Wybrzeża Słupskiego i twórczenia własnych wizji artystycznych morza.

20 MARCA BR. przejeżdżał promem w Świnoujściu przekraczał po raz kolejny „Mercedes” — furgon jest strażnicą RFN-owskiej. Wóz należał do osoby prywatnej, był pożyczony przez działacza — jak się okazało — „Volksmission”, organizacja religijna skupiająca kościoły różnych wyznań, mającej pomagać ludziom biednym. Samochodem jeździł tym razem: 22-letni Gerald Saha, 16-letni Günther Tendies emeryt — Adolf Stephan. Pan Tendies przekraczał granicę Polski już po raz pierwszy — podróżywał zgodnie z podanym celem: przewoził dary charytatywne wedle listy, jaką swego czasu polska Ambasada w Bonn przekazała misji. Na liście liczących 80 stron były szkoły, przedszkola, szpitale, którym panowie z RFN mogli legalnie pomagać. Będzie jednak z tą pomocą było. Na przykład swego czasu w Maszewie jeden z odbiorców darów, brat zakonny Henryk, przyjął od wyznawców misji z RFN soli z kiszona kapusta. Na ich dzień leżały sprytnie ukryte an tylokalne i antykomunistyczne broszury. Autorem tych „grac” był wydawca o szowinistycznym nastawieniu. Wówczas jednak jeszcze nie było wiadomo, że brat Henryk otrzymał ten trefny towar od p. Tendies. Fakty skłócone nieco później, dlatego mógł on w ubiegłym roku spokojnie z Polski wyjechać. Nie przeszkodziło mu także w odwiedzeniu samochodu z darami Kościoła rzymskokatolickiego w Karpukówce w Zakopanem. Tamże — jak się okazało — przedstawiciel misji zostawił bogaty ze-

Szczecin 1 Maja 1986

(Ciąg dalszy ze str. 1)

nów zainstalowanych wzdłuż całej trasy pochodu rozlega się głos I sekretarza KC PZPR, przewodniczącego Rady Państwa gen. Wojciecha Jaruzelskiego. Zgromadzeni na trasie szczytnie z uwagą i w skupieniu słuchają krótkiego przemówienia, wygłoszonego przed manifestacją w Warszawie.

Zaraz po tym wystąpieniu — rusza czołwarka kolumny. Są pocztą sztandarowe komitety Wojewódzkiego i Miejskiego Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej WK ZSL i WK SD, organizacji kombatanckich — ZBoWiD, Zw. B. Żołnierzy Zawodowych, „Rodła”. Tuż za

PRZEZ cały czas między trybuną honorową a manifestującymi utrzymywał się żywy, bezpośredni kontakt.

sztańdami — członkowie Wojewódzkiego Obywatelskiego Komitetu Obrony Pokoju, zasłużeni dla Pomorza Zachodniego. Liczne stawali się kombatanckimi — weterani walki i pracy. Nie którzy z nich świętowali już 42 raz 1 Maja w polskim Szczecinie...

W czołwce przedstawiciele władz wojewódzkich i miejskich: I sekretarz KW PZPR — Stanisław Miśkiewicz, przewodniczący WRN — Jan Dziedzic, przewodniczący RW PRON — Waldemar Grzywacz, kierownictwo stronnictwa politycznych WK ZSL — Ryszard Szunke, WK SD — Adam Różyło, także pierwszy prezydent Szczecina — prof. Piotr Zaręba. Są także posłowie Ziemi Szczecińskiej na Sejm oraz konsulowie placówek konsularnych akredy-

GORĄCO pozdrawiano szczecińskich pionierów, kombatanów i weteranów ruchu robotniczego.

„Pomoc” misyjna

„bibuły” i to aż w kilku jezykach: polskim, ukraińskim, słowackim, czeskim. Pechowego dnia, 20 marca, zainteresowanie jednego z celników wzbudziły grube boczne ścianki „Mercedesa”. Samochód wleto do kontroli i... wygarnięto z auta 36 kasety magnetofonowej z nagraniami „nabożeństw oraz kazań” o treści daleko odbiegającej od religijnej. Co więcej, przytłaczającym tych tekstów przypięty był też zawrót głowy. Np. Karola Marksa przedstawiano jako wysłannika diabła na ziemi. Obok egzemplarzy biblii znajdowało się sześciogłowy rodzaj wydawnictwo: „Przewodnik po ZSRR” skłujący radzieckie państwo. Było tego kilkadziesiąt egzemplarzy i — jak ustalono — misjonarze z RFN wybierali się ówczesnym razem do Kościoła na Karpukówce w Zakopanem, by tam pozostawić polskie, ukraińskie, czeskie i słowackie wydania tego „dialektu”.

Wszystkich trzech panów nakazał prokuratora aresztowania. W śróde w szczecińskim areszcie siedzą Saha i Stephan mieli okazję rozmawiać z dziennikarzami. Pierwszy z nich, młody człowiek, zupełnie nie poczuwa się do żadnej winy, nie miał ochoty odpowiadać na pytania, np. czy godzi się ścieć niepokój w Polsce i sąsiednich krajach, gdzie jego światopogląd to przede wszystkim miłość bliźniego.

Adolf Stephan, mający trudności w posługiwaniu się na piśmie swym ojczystym językiem, uważa, że z polityką się ma nie współ-

nego. Nie wie, nie wiedział, nie nie słyszał, nie miał pojęcia o skrytkach i o tym co wiecie. Obaj — jak zeznali w czasie śledztwa — uważają się za misjonarzy. Stephan jest z pochodzenia Ukraińcem, w RFN widzi życie kłopotliwie uposażonego reżimu. Skąd otrzymał woli pieniądze na wojaż do Polski? Nie chce odpowiadać na to pytanie. Podobno ich „misja” jest bogata.

Siedzą w tej sprawie jeszcze trzej. Saha i Stephan są zwolnieni z aresztu za finansowym poręczeniem Ambasady RFN. Tendies — główny organizator kilkunastu wypraw do Polski — pozostanie w szczecińskim areszcie. Pora rozliczyć się ze wszystkich plemasów podróży do naszego kraju. Prokuratura Województwa w Szczecinie zezwoliła na ujawnienie nazwisk podejrzanych.

(WJ)

Wyjaśnienie

REDAKCJA „Kuriera Szczecińskiego” wyjaśnia iż cena śródownego numeru naszej gazety wynosiła osiem złotych. Pobieranie wyższej ceny (12 zł) przez niektórych kioskarzy było całkowicie nieuzasadnione.

WSZYSTKIM ZAMPONOWALI STOCZNIOWCY

W PERSPEKTYWIE alei Wyzwolenia pojawiają się granatowe mundury. Zbliża się kolumna pracowników gospodarki morskiej. Na jej czele — Polska Żegluga Morska. Z daleka widać olbrzymią liczbę XXXV, informującą o długolentnej obecności statków szczecińskiego armatora na morzach i oceanach świata.

W POCZODZIE nie brakuje tych, którzy w 1951 roku podjęli trud stworzenia i prowadzenia amatorskiego przedsiębiorstwa w Szczecinie: kpt. żw. Zbigniew Bargielski, starszy mechanik Maksymilian Baranowski, bosman Roman Woźniak, Władysław Pekalski, Zdzisław Chodor i wielu innych. Obok nich — delegat zalogi na X Zjazd PZPR kpt. żw. Ryszard Wasik.

Przed trybuną honorową pojawiają się uczniowie z granatowych mundurach. To przyszli pracownicy Stoczni. Za nimi — stoczniowcy z „Warskiego”. Bardzo liczna jest ta grupa manifestantów. Nie dajmy się, Stocznia to największy zakład na Pomorzu Zachodnim. W pochodzie są m. in. Edmund Tomczak, Jerzy Banasik i Walentyna Rędzierska — aktywne działaczki w zespole ruchu robotniczego. Z trybuny honorowej współtowarzyszy pracy pozdrawiają m. in. Marian Rożek — Budowniczy Polski Ludowej, Zenon Pyda — delegat na X Zjazd PZPR, Stanisław Ozimek — dyrektor „Warskiego”, zasłużeni pracownicy: Marian Tepl, Zdzisław Kogut, Waldemar Sobczak i Emil Plak.

Nad głowami stoczniowców transparent: „X Zjazd PZPR — realna wizja Polski XXI wieku”. Zaraz za nimi kolejna kolumna morskiego Szczecina — idą pracownicy Zarządu Portu Szczecin — Świnoujście. Wśród nich długolentni i „zestęgni” pracownicy: Janina i Zygmunt Milkowie, Lucyna i Eugeniusz Karpiukowie, Czesława i Alfons Hienarczyk, Mirosław Kluga, Jan Toloń, Edward Rodak, Marian Kosiński, Czesław Ptasinski, Leopold Chojnacki. Razem z pracownikami portu manifestują żołnierze Pomorskiej Brygady WOP.

Trwa imponujący przemarsz pracowników gospodarki morskiej. W majowym słońcu szera się biała czerwień szaturników i transparenty. Idzie zalogą Stocznia „Gryfia”, rybak z „Gryfa” manifestuje „Transoceana”, Stocznia „Parnica”, Żegluga Szczecińska, PLO, PRO, Urząd Morski.

(Dokończenie na str. 3)

„KURIER SZCZECIŃSKI” — dziennik RSW „Prasa-Książka-Ruch”. WYDAWCA: Szczecińskie Wydawnictwo Prasowe 70-550 Szczecin, pl. Hłodu Pruskiego 8. REDAKCJA: 70-550 Szczecin, pl. Hłodu Pruskiego 8. Tel. 70-550

Słońce, pogoda, wspaniały, radosny nastrój...

(Dokończenie ze str. 2)

rowej zrywają się oklaski, gdy prezentują się szkolne zespoły artystyczne.

MANIFESTUJE najstarsza szczecińska szkoła techniczna — Technikum Mechaniczno-Energetyczne. W przeszło 40-letniej historii szkoły opuściło ponad 7 tys. absolwentów. Ostatnim osiągnięciem TME jest otwarcie pracowni mikrokomputerowej. Rzemieślnicy idą na ozieblenie. W Bolesław Bria, Helena Michałowska, Marian Kowalski, Irena Seyk, Anna Poncyluska, Mieczysław Homersbach.

Przed Lybuna honorowa pojawia się młodzież z podstawowej szkoły zawodowej — Zespołu Szkół Ekonomicznych nr 1, działającej od 41 lat. Do grona zasłużonych nauczycieli należą: Wiktor Redziński — organizator tej szkoły, Mieczysław Bobako, Bernard Sehefs.

DOBRE SŁUŻA SWEMU MIASTU

LICZNI stawali się na pochodzie szczecińscy budowlani. Wśród nich złożył Pomorskiego Przedsiębiorstwa Budowy Elektrowni i Przemysłu. To dziełem ludzi z tej firmy jest elektrownia „Dolina Odra”. Dla fachowców z Pomorskiego budują nie tylko w kraju, lecz również w NRD.

Obok budowlanych — pracownicy gospodarki komunalnej. W Woj. Przedsiębiorstwa Komunikacji Miejskiej — jak nam powiedział tuż przed pochodem jeden z pracowników — na manifestację nie przyszli tylko ci, którzy obsługiwali tego dnia trasę autobusową i tranwajową.

— Są u nas jeszcze ludzie pamiętający pierwsze trasy tranwajowe, przed 41 laty — powiedział ten sam pracownik. — Wśród manifestantów spotkacie p. Tadeusza Mandę, Jana Podgórskiego i Bernarda Zawodnika. Są wierni Szczecinowi do dziś...

Liczne firmy, których załogi brały udział w pochodzie obchodzą w najbliższych dniach jubileusz. Właśnie o one z pracą dla Szczecina. Tak jest w przypadku Naddodrzańskiego Przedsiębiorstwa Ogólnego, które kołczy wkrótce 35 lat. Budowało — co przy świątecznej i

jubileuszowej okazji warto przypomnieć — szczecińska Starówka, a także liczne osiedla mieszkaniowe. Transparenty niesione przez pracowników tej firmy przypominały o tym szczecinianom.

Wśród załogi MPO spotkaliśmy wczoraj w pochodzie Marcelę Gieselską, elektrotechnika i Ludwika Zdana. To dzięki nim m. in. transport MPO spłynie się dobrze.

W tej samej kolumnie maszerowali pracownicy szczecińskiej gazowni, którzy od lat służą naszemu miastu: Marian Piechocki, który naszą gazownię przepracował 40 lat i Stanisław Maślarczyk, pracujący w gazowni tej firmy od lat 39.

SZCZECIŃSKI PRZEMYSŁ

Byli w tej kolumnie zasłużeni pracownicy „Famabudu” mistrzowie Mieczysław Rudzik i Stanisław Prenta oraz spawacz i ślusarz — Adrian Głowacki, Ryszard Pasternak, Wojciech Polński i Wiesław Olczak.

Dla starszych wiekiem szczecińskich Fabryk Mechanizmów Samochodowych „Polmo” to zakład, który niegdyś sygnalizował o produkcie motocykli. Mowa o „Skodzie, bo „Jugosław” to był dyktando motocykli. Jednak firma ta na przestrzeni 40 lat istnienia zapisała piękną kartę historii szczecińskiego przemysłu. Dziś powstają tu układy napędowe i mechanizmy kierownicze polskich samochodów. Mimo kłopotów — zakłady pracują dobrze. W pochodzie brał udział zasłużony pracownik, którego nazwiska zmieniła się w Księżę Zasłużonych dla Szczecina i Pomorza Zachodniego: Mieczysław Iwan, Henryk Nawrocki, Stanisław Witkowski. Był także znany wszystkim sportowiec — maratonier Jan Szumiec, pracownik „Polmo”, reprezentujący młodą generację.

1 maja 1948 roku Fabryka Sztucznej Jedwabiu w Żydowcach po trzech latach odbudowy miała pierwszą produkcję włókien sztucznych. To do dzisiaj „Chemtextyl-Wiskord”. Dziś wytwarza się tu kasety magnetofonowe, zakłady kooperują z innymi gałęziami przemysłu chemicznego.

Bez papieru ze „Skolwiną” nie czytabyście niniejszych relacji z przebiegu 1. Maja w Szczecinie. Nasza pamięć dostarcza papier na dzienniki i tygodniki, jest jedynym z największych w kraju producentów gazet. Jan Traut, Maciej Maciejewski, Paweł Mazur, Waldemar Wyhadek, Wilhelm Gajda, Irena Goleś i Paweł Kapturk to przewodnicy dobrej roboty w „Skolwinie”. Pódebrzy przez marszu w rejonie trybuny honorowej zebrał oklaski. To członkowie polskiej rodziny i przyjaciele podziwiali na bitych.

Z własną zakładową orkiestrą defilowała załoga Fabryki Kabli „Zaloma”, znana w kraju i za granicą z doskonałych wyrobów. W ub. roku uzyskano 13-proc. wzrost produkcji, eksport do 11 obszarów państwa zwiększył się o 23 proc. Wypracowany system, który w pełni sfinansował rozwój fabryki potrzeb społecznych, w tym budownictwo mieszkaniowe.

KOLEJARZE, ŁĄCZNOŚCIOWCY...

KOLUMNA szczecińskich kolejarzy maszerowała pod hasłami walki o pokój. Wśród kolejarzkiej braci był delegat na X Zjazd PZPR — inż. Bogdan Matyga, mający 42-letni staż pracy w PKP, aktywny działacz społeczny. Obok — Kazimierz Rodziewicz, starszy maszynista lokomotyw spalinywych, którego nazwisko znalazło się w Księżę Zasłużonych dla Pomorza Zachodniego.

Liczne też stawił się na manifestację łącznościowcy z poczty, telegrafów, innych przedsięwzięć resortu łączności.

OBYŚMY ZDROWI BYLI...

KOLUMNA pracowników szczecińskiej służby zdrowia w pochodzie otwierał uczniowie Liceum Medycznego im. T. Chłubińskiego. Nie dziwnie — od dłuższego czasu kadra w szpitalach i przychodniach to ludzie młodzi, absolwenci Pomorskiej Akademii Medycznej i innych w Szczecinie średnich szkół spoza znaku Eskulapa. Przemija im stażef od starszych wiekiem i stażem, jak np. dr Janusz Lopusz, Krystyna Kowalewska, Danuta Miller i Marek Umiński z Woj. Szpitala Zespołowego im. Marii Skłodowej-Curie, których wzięliśmy w pochodzie. Byli też liczni pracownicy pocztowej służby zdrowia, przemysłowego ZOZ budownictwa, Specjalistycznego Onkologicznego Zespołu Opieki Zdrowotnej i inni. Wiele z pracowników służby zdrowia miało za sobą godzinny ciężkiś pracy. Od 3 dni w przychodniach i szpitalach trwało ochrone podawanie dzieciom i młodzieży preparatu jodowego. Medycy wyrażali się z tego zadania naprawdę dobrze.

PO raz pierwszy manifestowali studenci i naukowcy Uniwersytetu Szczecińskiego.

HANDEL, SPÓŁDZIELCZOŚĆ, RZEMIOSŁO

NIE brakło załóg sklepów, pracowni „Społem”, WPIW, firm, które nie maszerowały w zwartym szyku — też brał udział w manifestacji po prostu pracujący. Przewodzący strażnicy, strażak z samochodów, kiermasze.

Byli także w pochodzie szczecińscy rzemieślnicy, a także pracownicy Domu Towarowego „Centrum”, czyli popularnego „Poddziału”. Spotkaliśmy Irenę Kwiatkowską — radną WRN i Leokadię Sienkowską oraz Lidę Piekat.

Serduszko też witano pracowników administracji państwowej — urzędników Wojewódzkiego i Miejskiego, ogień kontrolnych jak PH i

NIK Bankowców. Wzrost przysłał na pochod z rodzinami. Tradycyjnie nieodłąk zamykają sportowcy. Dali wspaniały pokaz siły i sprawności.

OPINIA, którą słyszeliśmy od wielu, wielu uczestników wczorajszego szczecińskiego manifestacji, tak deflujących jak i obserwujących pochod — chodnika ulicy brzmiała: To był naprawdę piękny 1. Maja, jakiego dawno nie mieliśmy w naszym Szczecinie.

Relacjonowali: Jacek JASIEWICZ, Wojciech JURCZAK, Zdzisław Zbigniew JODKOWSKI

Pierwszomajowy alfabet

Ale wspaniała pogoda! — mówili wczoraj Szczecinianie. Rzeczywiście, dawno 1. Maja nie był tak słoneczny i pogodny, bez jednej chmurki.

Barwnie wyglądała kolumna młodziarzy VIII Liceum Ogólnokształcącego im. Olimpijczyków Polskich. Między w czerwonych dressach zaprezentowała ciekawy układ gimnastyczny, nad głowami unosił się chorągiewki i kolorowe kół z konturami. Polscy i gołabkami pokoju.

Ciemnoskórzy studenci — to słuchacze szkoły morskiej w Hawanie. Przynęśli do Szczecina statkiem „Jose Martí” i manifestowali wspólnie z kolegami z WSM.

Dana — jak zawsze prezentowała się defekowna kolumna przywódcy i krasowców pań. Także kolumna szczecińskich drukarzy pracowników SZGraf, prezentowała się w grupie kultury wyjątkowo okazale.

Efektownie wypadł przemarsz studentów Akademii Rolniczej Zespołu „Sierpień” i „Zer” dał przed trybuna honorową gorącą oklaskiwny występ. Kolumna zamysła młodzież akademickiego klubu jeździeckiego na wspaniałych rumakach.

Folklor — nie zabrakło go przez cały czas trwania pochodu. Barwne stroje ludowe i taneczny muzykowni min z Pyrzyce, Pałacu Młodzieży, Zespołu Szkół Mechanicznych nr 1, Zespołu Szkół Zawodowych nr 1 im. Jana Kilińskiego — podobali się wszystkim.

Granatowe mundury — to jak przystało na morską Szczecin, tradycyjny akcent 1. majowego pochodu. Nie brakowało ich wśród pracowników WSM „Warskiego” Zarządu Portu.

Hulawy w swych tradycyjnych strojach otwierał kolumna pracowników jednego nad morzem zakładu meblowego tego trybu obchodzącego właśnie 40-lecie.

Inwencji nie brakowało licznym pochodzie. Pracownicy KPGO Gumieniec nie śli kosze z pomidorami i ogórkami, grupe WOPR Kobosów wo otwierała motorówka ciąg neta przez malego „Fiatu” członkowie studenckiego klubu „Famabudu” zaprezentowali przed trybuna... break dance.

Jubilaci — było ich wielu w wczorajszym pochodzie. 35-lecie obchodził PZM, 40 lat istnieje PKS, chór „Hejnal”. Zespół Szkół Ogrodniczych, 30 lat PZM „Famabudu”, 30 lat „Selta” i PTHW, 40 lat „Polmo”. Pracownicy PKZ manifestowali pod hasłem

„XXXV lat ochrony zabytków”.

Kwiaty barwne wiązaniki — często okazywane gospodarzom województwa. Także z trybuny honorowej wosenne bukiety wderowały do manifestantów.

LOT zaakcentował swą obecność w pochodzie uroda pań w granatowych mundurkach i obryzmian nadmuchiwany samolotem.

Młodzieżowa kolumna wypadła bardzo okazale. Barwnie i radośnie często ze śpiewem manifestowali najmłodsi szczecinianie.

Najbardziej morska spośród młodzieży szkół — powiedział spiker pochodzie Zespół Szkół Ekonomicznych nr 2 im. Stanisława Staszica. Działu na prężnie koło Ligi Morskiej, co zaakcentowano nie tylko transparentami, ale i marynarskimi strojami.

Orkiestry grały dwie: wojskowa i kolejarzy. Później dołączyła trzecia — Huty „Szczecin”. Czasem manifestanty, by dać możliwość zaprezentowania się innym zespołom muzycznym defekowni przed trybuna honorową.

Po raz pierwszy w szczecińskim pochodzie uczestniczyli wykładowcy studenci Uniwersytetu Szczecińskiego. Kolumna była liczna i barwna — podobala się wszystkim.

Razem manifestowali przedstawiciele szczecińskiej kultury — dziennikarze, aktorzy, muzycy, pisarze i plastycy, pracownicy upowszechniania kultury.

Szczecińska „Warskiego” — w zwartym szyku, z młodzieżą z TBO i ZSBO — wypadła bardzo okazale. Przemarsz szczecińców był często i żywo oklaskiwany.

Transparenty jak zawsze nie brakowało w naszym pochodzie. Młodzież — wieniec ideologii i socjalizmu. „Znamy cenę wojny — chcemy żyć i pracować w pokoju”. „Pogoda — to przyjaźń między Polakami”. „Szczecin naszym domem”. „Wspólna praca — wspólny cel” — to niektóre z nich.

Wizytówka szczecińskiego pochodu była często kolumna studentów WSM. W tym roku przedzielił oficjownie PMH manifestowali razem z innymi szczecińskimi uczelniami.

Zieleni mundurów często pojawiała się wśród manifestujących szczecinian. Zdobrze utrzymali bowiem bliskie, codzienne kontakty z licznymi szkołami i zakładami mi pracy.

IMPONUJĄCA kolumnę stoczniońców otwierali przyszli budowniczości statków.

BLISKA naszej redakcji załoga „Zalomia” prezentowała się okazale.

Szczecińscy dokerzy...

PROGRAM NASZ WSPÓLNY

(Rozmowa z doc. Bolesławem Przywarą z Akademii Nauk Społecznych).

— W TEZACH na X Zjazd partii czytamy, że spożycie ogółem ma wzrosnąć do 1990 roku o 13—14 proc. W tym dosławy żywności o 12 proc., artykułów przemysłowych o 17 proc., zaś podaż usług o 23 proc. W odczuciu społecznym to niewiele.

— Nie wolno zapominać o sytuacji sprzed kilku lat i trzeba wyraźnie stwierdzić: dzięki koncepcji polityki gospodarczej, realizacja planu 3-letniego przyniosła widoczny postęp. I choć on nas nie zadowala, każdy już odczuł poprawę stanu równowagi rynku wewnętrznego.

Moim zdaniem bardziej niepokojącym zjawiskiem jest obecnie niezadowalająca jakość wyrobów i usług, a nie for-

malno-bilansowy stan równowagi rynku w poszczególnych grupach towarów.

— Społeczeństwo bardziej niepokoi inflacja niż zła jakość towarów.

— Będziemy mieli, niestety, nadal do czynienia ze zjawiskiem inflacji...

— Jaka jest więc główna jej przyczyna?

— Moim zdaniem tkwi ona

nie w nadmiernym wzroście płac i dochodów oraz goniących je cenach, ale przede wszystkim w niewłaściwej strukturze produkcji, w marnotrawstwie i wzroście kosztów produkcji. Także — w niskiej efektywności nakładów inwestycyjnych i naszym zadłużeniu. Musimy rozbudzić wszystko, aby te rodzaje inflacji czynników ograniczać.

Byłoby bardzo dobrze, gdybyśmy mogli zejść poniżej 10-procentowej stopy inflacji. Jednak to zadanie trudne i mam wątpliwości, czy realne.

moglibyśmy przystąpić do tzw. indeksacji płac. I sytuacja byłaby jasna: minimalny poziom płac wzrasta proporcjonalnie do wskaźnika minimum kosztów utrzymania, zaś wszystko „ponad” byłoby rezultatem wzrostu ilości i jakości pracy.

— Są już przecież przymiarki do wprowadzenia indeksacji najniższej płacy w przyszłym roku.

— Wątpię, czy to będzie możliwe. Wciąż mamy jesz-

neliśmy, a nawet przekroczyliśmy poziom sprzed kryzysu. Więcej spożywamy cukru, masła, warzyw, owoców.

— Ale wciąż istnieje wstydliwy problem na przykład ciepłych „niewymownych”.

— Ale na rodzinę mamy obecnie więcej lodówek, pralek, telewizorów, a nawet — samochodów. Nie ma zagrożenia na rynku nabiałowym, jest mąka i jej przetwory, dzięki czemu można było zlikwidować kartki na większość podstawowych produktów.

To są fakty.

Trzeba natomiast zwrócić większą uwagę na jakość, m. in. obuwia. Na łuki w zaopatrzeniu w niektóre rodzaje odzieży i bielizny. Nikły jest postęp na rynku meblarskim. Ale przede wszystkim pilnym zadaniem jest zaspokojenie głodu mieszkaniowego. Tu po jawiło się wiele inicjatyw społecznych i wielkim marnotrawstwem byłoby ich... zmarnowanie.

— Dziękuję za rozmowę.

Rozmawiała: Irena SCHOLL

Odczucia i fakty

— Sądzę więc pan, że plany mogą „bezkarnie” rosnąć?

— Ależ skąd! Gdyby nam się udało uporządkować całą politykę wynagradzania, spowodować, aby wzrost płac był adekwatny do ilości pracy, wówczas stałby się on znaczącym czynnikiem wpływającym na wzrost produkcji i poprawę jej jakości. Wtedy też

człowiek, czynienia z dużym odczuciem, że plany od efektów pracy.

— Ale wróćmy do naszych odczuć. Niektórzy z uporem twierdzą, że kryzys u nas trwa nadal...

— Z subiektywnymi odczuciami trudno dyskutować, ale przecież istnieją widoczne gołym okiem fakty. W wielu dziedzinach konsumpcji osią-

Konstytucja 3 Maja

U SCHYLKU XVIII w. Rzeczpospolita szlachecka słabła. Upadek gospodarczy Polski nastąpił w wyniku спустoszenia kraju podczas potopu szwedzkiego w latach 1655—1660. Wiele miast, przedtem przynależnych do rękodziejstwa, nie odzyskało już dawnej rangi. Dziesiątki tysięcy ludzi legło w gruzach. Odbudowa i odnowienie dopełniły ry-

Reformy te ograniczały samowolę podskarbie i hetmanów, znosiły prywatne cła i myta, wprowadzały cło generalne na granicach państwa. Dzięki nim uporządkowany zostaje tryb obrad sejmowych i częściowo ograniczone liberum veto.

We wrześniu 1764 r. Sejm Elekcyjny wynosił na tron Stanisława Augusta, mającego po-

tej a absolutystycznym systemem rządów silnej władzy monarcharnej w państwach ościennych, które w obawie o własną potęgę nie mogły tolerować szlachecko-demokratycznego systemu polskiego.

Czas na reformy przyszedł jednak dopiero pod koniec stulecia. W latach osiemdziesiątych zawiązało się Stronnictwo Patriotyczne, które doszło do głosu podczas obrad Sejmu w Warszawie w latach 1788—1793, zwanego także Sejmem Cztero-

sarz Julian Ursyn Niemcewicz. 18 kwietnia 1791 roku Sejm uchwalił prawo o miastach, a 3 maja nową konstytucję.

„Ustawa rządowa”, uchwalona 3 maja 1791 r., stała się urzędowym dokumentem państwa. Miała ona na celu wzmocnienie państwa, władzy królewskiej i usunięcie bolączek osłabiających ustroj Rzeczypospolitej. Uwolniono więc Sejm od dominacji magnatów i instytucji liberum veto, ustanowiono dziedziczną monarchię, zabezpieczając się tym samym od rywalizacji magnatów i interwencji obcych mocarstw. Najważniejszą z reform społecznych natomiast było zrównanie

raz wiele pism ulotnych i anonimowych. Dnia 21 maja 1791 roku powstało pierwsze nowoczesne stronnictwo polityczne, którym było Zgromadzenie Przyjaciół Konstytucji Rządowej.

Sejm Wielki przeprowadził ponadto reformę wojskową, uchwalał zwiększenie armii do 100 tys. żołnierzy i utworzenie Komisji Wojskowej zależnej od Sejmu. Po raz pierwszy Sejm także natoczył na szlache i duchowieństwo podatek na przeprowadzenie reformy wojskowej.

Konstytucja działała niecały rok. W kwietniu 1792 r. powstała w Petersburgu Konfederacja Targowicka. Na jej czele

Symbol patriotycznych i demokratycznych dążeń

sy w ustroju politycznym Rzeczypospolitej. Rosła przewaga magnatów, traktujących swe władze jak państwo w państwie. Malowało znaczenie i zakres władzy królewskiej. Wolne elekcje królów dawały możliwość ingerencji obcych mocarstw w wewnętrzne sprawy Rzeczypospolitej. Ugruntuowała się również zasada liberum veto, czyli możliwości zerwania obrad Sejmu przez jednego posła.

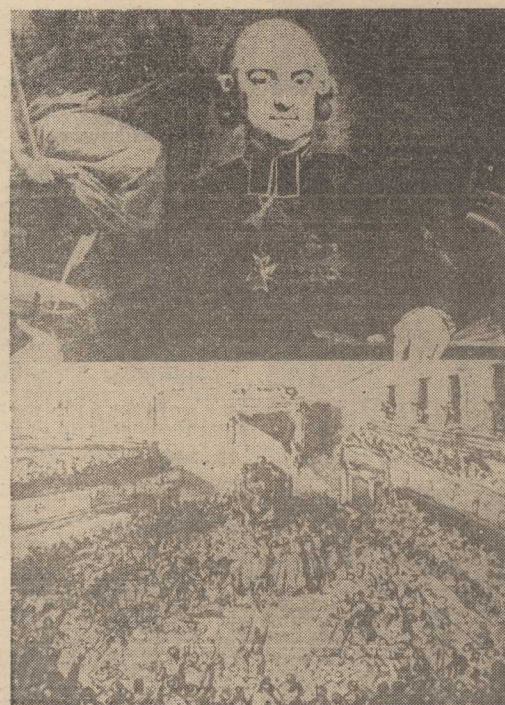
Wiek XVII, ostatni wiek potęgi Rzeczypospolitej, zakończył się ostatnim wielkim zwycięstwem oręża polskiego. Wojska polskie, pod wodzą króla Jana III Sobieskiego, rozgromiły Turków pod Wiedniem w 1683 roku. Było to jednak zwycięstwo, które oprócz sławy nie przyniosło Polsce żadnych korzyści, natomiast wzmocniło Austrię, późniejszego zaborcę.

Podczas panowania wybranego drogą wolnej elekcji króla Augusta II z dynastii saskiej Wettynów w latach 1697—1733 ustroj Rzeczypospolitej chylił się ku upadkowi. Szerzy się wśród szlachty jednocześnie za cofanie i ciemnota. August II, przedkładający interesy własnej dynastii nad interes państwa polskiego, przyczynił się do spadku jego potęgi. W 1698 roku uwięził Polskę w wojnę północną przeciwko Szwecji, wyniszczającą jeszcze dodatkowo kraj. Następca Augusta II, jego syn August III kontynuując politykę zgubną dla Polski.

Po śmierci Augusta III, w 1763 roku do głosu dochodzą magnackie koterie rodzinne. Obóz Czartoryskich, opowiadający się za postępowymi reformami ustrojowymi i społecznymi usiłuje dokonać zamachu stanu. Nie udało się to jednak. W 1764 roku obraduje Sejm Konwokacyjny, na którym obóz Czartoryskich zdołał przeprowadzić pewne swoje reformy. Zostaje m. in. utworzona Komisja Skarbowa Koronna i Litewska oraz Komisja Wojskowa Koronna.

parcie Czartoryskich i protekcja carycy Katarzyny II. Rozpoczęła się epoka stanisławowska odznaczająca się rozwojem kultury i oświaty, wprowadzeniem częściowych reform ustrojowych oraz wzrastającą ingerencją Rosji w wewnętrzne sprawy Polski. Na Sejmie w 1767 r., pod presją ambasadora rosyjskiego Repnina, uchwalono równouprawnienie dysydentów oraz tzw. prawa kardynalne: wolną elekcję, liberum veto, prawo wypowiedziania posłuszeństwa królowi, wyłączne prawo szlachty do piastowania urzędów i posiadania majątków ziemskich. Gwarantem tych praw była caryca Katarzyna II. Oczywiście uchwały te nie umacniały, a przeciwnie — jeszcze dodatkowo osłabiały i tak już kruchą ustrój Rzeczypospolitej.

Odpowiedzią na tak jawną ingerencję obcego mocarstwa stała się, trwająca cztery lata, zawieszona w 1768 roku, Konfederacja Barska. Pod hasłami obrony wolności i niepodległości, przeciwko królowi, dysydentom i Rosji wystąpiła głównie szlachecka szlachta pod wodzą magnatów-katolików, ale także patriotyczna, wychowująca już w ideałach oświeceniowych, młodzież szlachecka. Konfederacja pozbierała jednak narastający w kraju chaos i stała się pretekstem do pierwszego rozbioru Polski, do którego dochodził w 1772 roku. Jako przyczynę rozbioru Rosja, Austria i Prusy podawały „całkowity rozkład państwa”, a także to, że „duch frakcyjny utrzymuje w Polsce anarchię”. Rozbiór był szokiem, który jednak wyzwolił w Polsce myśl reformatorską. Sprawa reformy ustroju i wzmocnienia państwa stawała się pilną potrzebą. Szukano przyczyn upadku państwa, dróg jego umocnienia. Stawało się jasne, że przyczyną rozbioru i słabości państwa jest sprzeczność pomiędzy zbyt demokratycznym — sprzyjającym anarchii — ustrojem Rzeczypospoli-

tejm albo Wielkim. Głównymi działaczami Sejmu byli: jego marszałek Stanisław Małachowski, jeden z przywódców Stronnictwa Patriotycznego Ignacy Potocki, Hugo Kołłątaj, król Stanisław August, polityk i pi-

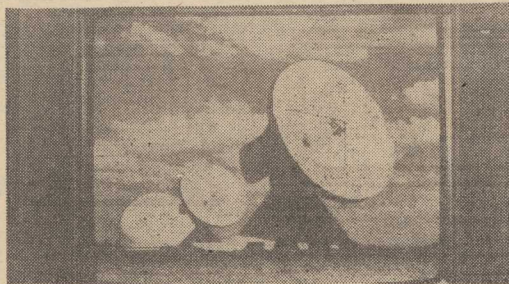
stanęli, oddani Katarzynie II magnaci, przeciwnicy reform magnackich: Szczerzy Potocki, Ksawery Branicki i Seweryn Rzewuski. Targowiczanie dążyli do zniesienia Konstytucji 3 Maja i powrotu do dawnego ustroju pod gwarancją Rosji. W maju wojska rosyjskie wkroczyły w granice Rzeczypospolitej. Rozgorzała dwumiesięczna wojna w obronie Konstytucji. Król został zmuszony do przyłączenia do targowiczan i rozkazal zaprzestać działań wojennych. Niebawem, 23 stycznia 1793 r., nastąpił drugi rozbiór Polski, a po stłumieniu Insurekcji Kościuszkowskiej w 1794 roku, kończy się w 1795 roku niepodległość byt Polski.

Przygotowanie i uchwalenie Konstytucji 3 Maja było aktem patriotycznej postawy postępowej części polskiej szlachty. W praktyce była to deklaracja zyczeń i intencji. Na realizację słusznych i koniecznych reform było już za późno. W ciągu kilku lat, przy nie sprzyjającej sytuacji zewnętrznej, nie można było zapobiec rozpadowi państwa, trwającemu stulecia.

Konstytucja, będąca przejawem postępowej myśli politycznej, przetrwała w myślach, czynach i programach działaczy niepodległościowych z okresu zaborów i zrywów powstańczych. W latach niewoli rosła legenda. Konstytucja stawała się symbolem wolnościowych i demokratycznych dążeń narodu. Choć w praktyce politycznej nie miała znaczenia, stanowiła wielką wartość moralną i duchową jako symbol patriotycznych i demokratycznych dążeń. Przez 123 lata niewoli te dążenia kształtowały polityczną świadomość narodu.

WIZJA telewizyjnej „Światowej wioski” przybiera coraz bardziej realne kształty. Wbrew pesymistycznym przewidywaniom wielu poważnych nawet ekspertów telewizja satelitarna wychodzi już z fazy prób i niewielkiego eksperymentalnego zasięgu. Staje się dostępna dla niemal nieograniczonej liczby telewizorów w wielu krajach.

Program telewizji satelitarnej „3 SAT” nadawany wspólnie przez zachodniemiecką stację ZDF (drugi program telewizyjny RFN), austriacką ORF i szwajcarską SRG i kierowany początkowo do miliona od-

Telewizja satelitarna

Wyścig technologiczny i... propagandowy

blorów w tych trzech krajach ze zbiorczych anten drogą kablową, teraz dociera bezpośrednio, a więc bez pośrednictwa kablów, do telewizorów w ok. 30 państwach Europy, Bliskiego Wschodu i Afryki Północnej. Stało się to dzięki zamianom na średniczącego satelity telekomunikacyjnego na taki, który zapewnia 10-krotnie silniejszy sygnał, eliminujący m. in. zakłócenia dźwięku. Oczywiście, niezbędne jest instalowanie przez odbiorców dużych, mierzących od 1,5 do 5 m średnicy anten oraz podłączenie, zwłaszcza do starszych typów telewizorów, dodatkowego osprzętu.

Są to na razie, urządzenia dość drogie, ale w miarę rozwoju ich produkcji szybko tanieją i wkrótce staną się dostępne dla przeciętnej zarabiającej — twierdzi szef-koordinator telewizji „3 SAT” Volker von Hagen, z którym miałem okazję rozmawiać w centrum ZDF w Moguncji — stacji wiodącej w programie „3 SAT”. Zresztą są to trudności przejściowe. W tym roku wprowadzony zostanie na orbitę specjalny satelita telewizyjny TV-SAT 1, który umożliwi bezpo-

średni odbiór programów przy wykorzystaniu znacznie mniejszych anten — o średnicy od 90 do 120 cm.

Po okresie prób, najprawdopodobniej pod koniec 1986 r. TV-SAT 1 będzie mógł przekazywać równocześnie od 4 do 30 programów. Dlatego wyścig o największy „kawałek telewizyjnego tortu” już trwa. „3 SAT” — dzięki nakładowi wynoszącym rocznie 250 mln marek jest dziś jednym z najbardziej liczących się pretendentów do odegrania przodującej roli w satelitarnym przekazie.

ZROZUMIAŁEM że w tym telewizyjnym podboju kosmosu nie chodzi tylko o postęp techniczny. Kie rowany z wysokości 36 tys. km niemieckojęzyczny program, w którym dominujące znaczenie ma telewizja zachodniemiecka (ZDF emituje 65 proc. programu „3 SAT”, austriacka 30 proc., a szwajcarska tylko 5 proc.), jest ważnym czynnikiem oddziaływania politycznego — propagandowego. Sąd wysoki sędziwa rząd RFN dla programu satelitarnego. Przy liczącej setki milionów publiczności „3 SAT” może też liczyć na obfite misie wpływy z reklam.

Przeniesienie przekazu telewizyjnego w kosmos i wielokrotne zwiększenie jego zasięgu przynosi wiele nieznane dotąd problemy. Technika wyprzedza prawo międzynarodowe — stwierdza von Hagen. Ale jak do

ty nie pojawiły się jeszcze żadne sytuacje konfliktowe, przeciwnie — wiele państw wyraziło zainteresowanie uczestnictwem w programie „3 SAT” m. in. telewizje Węgier i Jugosławii — zapewnia mnie szef-koordinator „3 SAT”.

WYDAJE mi się jednak, że już teraz można przewidzieć, iż dalsze losy telewizji satelitarnej nie potoczą się tak gładko. Rozpoczęła się ostra walka konkurencyjna o czas „na orbicie” może ona przybrać rozmiary niewyobrażalnie większe niż dziś, gdy zasięg emisji jest ograniczony siłą stacji przekaznikowych i rozmiarami sieci telewizji kablowej. Po drugie, nie można wykluczyć, że przekaz satelitarny nie zostanie użyty do rozpowszechniania programów dywersyjnych podobnych do znanych dziś z fal radiowych.

Dlatego nie do końca przekonał mnie słowa, które usłyszałem w Moguncji, że „3 SAT”, tak jak i inne programy satelitarne będzie służył wyłącznie idei zbliżenia i wzajemnego zrozumienia różnych narodów. O tym jak będzie naprawdę zdecydować bowiem nie technicy i dziennikarze telewizyjni, lecz politycy, rządy i ich wola porozumienia ponad granicami.

Piotr CEGIELSKI

Który Michał Anioł jest prawdziwy?

Spór o freski w Kaplicy Sykstyńskiej

KIEDY wraz z grupą dzieńników zagranicznych zwiedzałem wspaniałą watykańską pracownię konserwacji dzieł sztuki i słynną „Fabbrica di San Pietro” — laboratorium renowacji obrazów wyposażone w najnowocześniejszą technikę, głównym tematem rozmów był... nowy Michał Anioł. Profesorowie Mancinelli i Colalucci mówili o odkryciu dzieła trwającego od 3 lat pracami renowacyjnymi nad freskami w Kaplicy Sykstyńskiej nieznanego dotychczas Michała Anioła — artysty, o którym przez wieki panowała opinia, że nie docenił koloru i był zawsze bardziej rzeźbiarzem niż malarzem. Na kinowym ekranie mogliśmy porównać te same freski — najpierw stare, jakby przydymione, z głębokimi szarymi cieniami, a chwilę później orestaurowane jaskrawobarwne, których postacie jakby wyszły dopiero z ożywczej kąpieli, mieniące się intensywnymi, soczystymi barwami o dużej skali kontrastu.

MICHAŁ ANIOŁ zaczął upiekać freskami Kaplicę Sykstyńską pod presją papieża Juliusza II począwszy od maja 1508 roku. Długo się wahał i bez entuzjazmu przystąpił do tej pracy. Pracował ponad 4 lata, stale ponagany, w samotności, znosząc najcięższe przykrości i będąc obiektem intryg papieskiego dworu. Od maja 1508 do października 1512 r. zamalował freskami powierzchnię ścian powyżej okien do sufitu i sklepienie kaplicy. W sumie ponad 700 metrów kwadratowych. Po 12 latach przeszedł Michał Anioł powrót do malowania fresków w tejże kaplicy, tworząc na ścianie z otwartem najświeższe swe dzieło: „Sąd ostateczny”.

SETKI znawców sztuki, tysiące krytyków zdolało o Kaplicy Sykstyńskiej zapisać dziesiątki tysięcy stron. Wszyscy oni od czytali dzieło Michała Anioła mocno zmienione przez czas, patrzyli na nie jakby przez zakurzoną szybę. Tak powstała opinia o niedocenianiu przez Michała Anioła przy malowaniu fresków koloru. Dziś opinia ta wydaje się nieporozumieniem. Odkryte na nowo przez konserwatorów dzieło Michała Anioła przekreśla nie tylko wiele z do

tychczasowych ocen i teorii, ale wymaga napisania od nowa całych fragmentów historii sztuki.

Wywołało to zrozumiałe wzburzenie w środowisku artystycznym. W USA grupa malarzy wyśledziła protest do papieża Jana Pawła II, apelując o przewartowanie prac konserwatorskich. Artysty ci uznali bowiem, że renowacja zniszczyła całą wartość fresków Michała Anioła, zatarała plastyczność dzieła dominującą w cieniach i półcieniach, chemiczne zaś środki stosowane w konserwacji zmieniły dotychczasowe kolory na jaskrawe, papużę, a wspaniałe freski w kież. Przeciwno technice zastosowanej przez konserwatorów wystąpiła także część środowiska artystycznego Italii. Słowno — wokół restauracji Kaplicy Sykstyńskiej rozgorzał ostry i namiętny spór.

TYMCZASEM profesorowie z watykańskiej „Fabbrica di San Pietro” powołują się na dokumenty historyczne, które stwierdzają, że intensywność i jaskrawa świeżość kolorów wydobyla po konserwacji od powłoki wspaniałe w pełni pierwotnym walorem dzieła Michała Anioła, zniknięcie kolorów przez brud i kurz nagromadzony w ciągu 4 wieków, a także wskutek dawnych prac konserwatorskich, które raczej nie sprzyjały zachowaniu autentyczności fresków.

W OSTATNIM czasie dwa tygodni włoskie „L'Espresso” i „Panorama” dołożyły oliwy do ognia w sporze o freski. „L'Espresso” udostępnił miejsce na swoich łamach przede wszystkim przeciwnikom tego, co „wyprawia się” w Kaplicy Sykstyńskiej, „Panorama” zaś jest zwolennikiem renowacji. Wśród wielu pytań i polemik, jakie wywołała mająca trwać do 1992 roku renowacja Kaplicy Sykstyńskiej — filmowana dzień po dniu przez ekipy telewizyjne — polskiej za cenę 3 milionów dolarów — najważniejszy problem sprowadza się nie do tego, czy piękniejsze są freski brudne czy czyste, ale które dzieło Michała Anioła jest bardziej autentyczne. Jak wiele innych polemik, jest to zatem jeszcze jeden spór o prawdę.

Jerzy AMBROZIEWICZ

Playboy w parlamencie

NA szokujący pomysł reklamowy wpadł niemiecki Arnold Cevaai, członek i działacz prawicowej holenderskiej Partii Ludowej na rzecz Wolności i Demokracji (VVD), ubiegający się z jej ramienia o miejsce w parlamencie. Zaprosił on pewnego fotoreportera, któremu kazał się zająć w niedwuznacznej pozycji ze swą przyjaciółką na tle ostrej sali posiedzeń Izby Niższej parlamentu holenderskiego, a zdjęcie zamieścić w niderlandzkim wydaniu „Playboya”. Tej dewizywności i pikanterii było jednak za wiele nawet jak na „wolnościową” VVD, której zarząd bez chwili namysłu skreślił Cevaai z listy kandydatów na posła, jak i z listy członków partii.

Siedem żon Brazylijczyka

JAK doniosło czasopiśmo „Veja”, w niewielkim północno-brazylijskim miasteczku Maranguape żyje w wolnym, harmonijnym związku małżeńskim z siedmioma ostatecznie pewien człowiek się powszechnym szacunkiem 60-letni mężczyzna. Najmłodsza z siostrze „poligamicznej symulacji” liczy 14 najstarsza trzydziestki kilka lat. Ze związku tego przyszło na świat trzynastoletni chłopiec, a jego głowa — Raimundo Xavier de Souza, jest zdaniem burmistrza — przytłaczają głową rodziny — poświęcając „sprawiedliwie” każdej z nieformalnych żon jedną noc w tygodniu. Odmienność tego jest jedynie miejscowy kłódkę, i to pomimo — jak pisze tygodnik — „Veja” — i Raimundo co wieczór przed snem czyta swym żonom i dzieciom po kilka wersetów z Biblii.

Z życia „high life'u”

WYDARZENIEM w kręgu, które Amerykanie z wdziękiem nazywają „górne 10 tysięcy”, jest tocząca się w Nowym Jorku rozprawa sądowa o spadku po Sewardzie Johnsonie, właścicielu słynnego koncernu farmaceutyczno-kosmetycznego „Johnson and Johnson”.

Nikt nie podejmuje się precyzyjnego określenia faktycznej wysokości schedy — w grę wchodzi akcje i konta w licznych przedsiębiorstwach. Ale stawka się miliardy. Adwersarzami przed sądem są: wdowa po Sewardzie, pani Barbara Johnson, oraz czwórka jego dzieci z dwóch poprzednich małżeństw.

Pani Barbara Johnson, której rodowe nazwisko brzmi Piasecka, wyszła za mąż w 1971 roku za liczącego wówczas 76 lat milionera. Czwórka jej pastebów i pasierbic, z których wszyscy są starsi od niej, podawała testament ojca pisany na 3 miesiące przed śmiercią w 1983 roku. Zgodnie z nim bowiem główną spadkobierczynią po Johnsonie jest właśnie trzecia małżonka Sewarda, Barbara.

Dzieciom Sewarda Johnsona nie żyje się źle, każde z nich

Co u Johnsonów, co u Reaganów?

jeszcze przed wieloma laty otrzymało od ojca milionowe zaopatrzenie. Ale rzecz idzie teraz

o miliardy i źle widzianą obecność imigrantki w jednym z wielkich klanów amerykańskich.

TYMCZASEM inną sensacją zimowego sezonu telewizyjnego w USA był występ syna prezydenta Reagana, Nicka, w nadawanym na żywo programie rozrywkowym. Nick wziął udział w skeczu „Chata wolna”, dając koncert wokalisty-pitarowa. Scenografia była naturalna — sala owa, czyli oficjalny gabinet prezydenta USA. Wy-tyk jego niezwykle ambitnej

bór czasu i miejsca także — starsi państwo Reaganowie ujechali na weekend poza miasteczko.

Kostium wykonawcy — nader skąpy. Któż zresztą „wolnej chacie” dba o garnitur czy krawat... Nie uciechy jeszcze plotki o synu, a publiczka otrzymała no wy pastet — autobiograficzną powieść córki Ronald i Nancy Reaganów, 34-letniej Patty Davis. W napisanej przy pomocy pracy zawodowej pisarki książce „Na domowym froncie” córka prezydenta kreśli historię fikcyjnego gentlemna oddanego całkowicie polityce i sylwetkę jego niezwykle ambitnej

małżonki. Aspiracje rodziców stają się murem dzielącym rodzinę — konkluduje autorka.

Rzecz zapewne znajdzie się wkrótce na listach bestsellerów, gdyż reklama książki jest bogata, a dodatkowego rozgłosu sprawie nadało nagłe ostatnio odwołanie występu Patty Davis w kilku programach telewizyjnych. Wtajemniczeni twierdzą, że sprzeciwili się temu były prezes amerykańskiego związku aktorów, czyli Ronald Reagan.

Patty Davis nie jest ani jedną, ani pierwszą osobą, która sięga po pióro, by opisać to, co dzieje się w Białym Domu. Wkrótce ujdą pamiętniki Davida Stockmana, byłego szefa biura budżetu i bliskiego współpracownika prezydenta. Umowy z wydawcami iami zyskują również Robert McFarlane, były doradca prezydenta do spraw bezpieczeństwa, i państwo inżynierów, które byłydy kontrowersyjną służbę w ekipie Reagana. Znamienny dla tej twórczości jest także czynnik czasu. Doświadczenie wskazuje, że literacka fala takiego właśnie typu pojawia się zwykle w schyłku każdej prezydentury.

Grzegorz WOŹNIAK

MIKROKURIER

Nr 4 DODATEK DO „KURIERA SZCZECIŃSKIEGO”

MAJ 1986 R.

BASIC nie jest taki trudny!

PRAWDOPODOBNIIE podczas pierwszych prób używania komputera jako kalkulatora i maszyny do pisania zauważyliśmy, że na dole ekranu pojawia się migający kwadracik a w nim... duża litera.

Ten kwadracik nazywamy KURSOREM a literka na nim widniejąca mówi nam w jakim trybie kursor się znajduje. Ale po kolei.

Musicie wiedzieć, że język Sinclair-BASIC wyróżnia się przede wszystkim tym, że wszystkie jego słowa kluczowe są traktowane przez interpreter (program tłumaczący BASIC na język zrozumiały dla komputera) tak jak cyfry, litery i inne znaki. Są to pojedyncze znaki o niepowtarzalnych kodach w języku wewnętrznym. Piszemy je tak samo jak każdy inny znak, przez jednokrotne przyciśnięcie wybranego klawisza.

Twórcy mikrokomputera ZX Spectrum musieli zatem na klawiaturze o „normalnej” wielkości „upakować” powiększony zbiór znaków; stąd tzw. tryby kursora, pozwalające uzyskiwać z tego samego klawisza różne znaki.

Kursor może pracować w pięciu trybach. Przypominamy, że oznaczone one są literami ukazującymi się na kursorze. Są to:

- [K] - tryb słowa kluczowego / ang.: Keyword mode/,
- [E] - tryb rozszerzony / ang.: Extended mode/,
- [L] - tryb liter małych / ang.: Letter mode/,
- [C] - tryb liter dużych / ang.: Capitals mode/,
- [G] - tryb grafiki / ang.: Graphics mode/.

Tryby E, C i G wymagają włączenia przez jednokrotne przyciśnięcie osobnych klawiszy funkcyjnych. Są to klawisze: EXTEND MODE dla trybu E, CAPS LOCK dla trybu C oraz klawisz GRAPH dla trybu G. Tryb E nie wymaga wyłączenia i po zapisaniu dowolnego znaku na kursorze automatycznie pojawia się litera L lub C. Tryby C i G nie wyłączają się automatycznie (po zapisaniu znaku) i trzeba je wyłączyć przez jednokrotne przyciśnięcie klawiszy, którymi je włączamy.

Poza wymienionymi klawiszami funkcyjnymi, do wybierania znaków z klawiatury służą przełączeniowe klawisze funkcyjne SYMBOL SHIFT i CAPS SHIFT.

Początkujący użytkownicy mikrokomputera ZX Spectrum + mogą mieć kłopoty z obsługą klawiatury. Zapamiętajcie, że sposób wybierania znaków z klawiszy (literowych 2, 3 i 4 rząd od góry) różni się od sposobu wybierania znaków z klawiszy numerycznych (1 rząd od góry).

Sposoby te zilustrujemy na przykładach klawiszy „Q” i „3”.

Tryb kursora	Znak z klawisza „Q”	Inny klawisz jednocześnie przytrzymywany
[K]	PLOT =<	SYMBOL SHIFT
[E]	SIN ASN	SYMBOL SHIFT
[L]	q =<	CAPS SHIFT SYMBOL SHIFT
[C]	Q =<	SYMBOL SHIFT
[G]	znak graficzny zdefiniowany przez użytkownika lub znak Q	-

Z klawisza „Q” możemy uzyskać siedem różnych znaków, są to: 1) PLOT (słowo kluczowe).

2) SIN (słowo kluczowe).

3) ASN (słowo kluczowe).

4) q

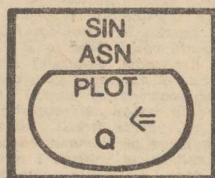
5) Q

6) = (mniejszy/równy).

7) znak graficzny zdefiniowany przez użytkownika na tym klawiszu lub

znak Q, jeśli nie było definicji znaku.

Piotr BUCZYŃSKI

Kłopoty przy ładowaniu programów Gdy komputer odmawia...

PRZYPOMNIJMY, iż programy zapisane na kasiecie można wczytać do pamięci komputera stosując

LOAD „nazwa programu” lub LOAD „nazwa programu”.

W trakcie ładowania należy bacznie obserwować ekran!

Co zrobić, gdy pomimo sprawnego magnetofonu i kasy, podczas ładowania na ekranie pojawia się komunikat błędny:

Tape loading error
(Błąd ładowania z taśmy).

lub gdy ekran nie zachowuje się tak jak opisano w odcinku dotyczącym ładowania.

W takich przypadkach należy:

1. Sprawdzić, czy prawidłowe są wszystkie połączenia.
- Jeżeli NIE, to:
 - a) poprawić połączenia,
 - b) przewinąć taśmę do początku ładowanego programu.
 - c) powtórzyć próbę wczytania programu.

2. Jeżeli wszystkie połączenia są prawidłowe, to należy:
 - a) sprawdzić (i, jeśli trzeba, uregulować) głośność i ton magnetofonu,
 - b) sprawdzić zasilanie i przewinąć taśmę.

3. Jeżeli dotychczasowe próby nie dały oczekiwanego rezultatu, należy:
 - a) wyczyścić pamięć komputera w następujący sposób: — napisać słowo NEW — nacisnąć klawisz ENTER
 - b) powtórzyć próbę wczytania programu.

4. Jeżeli pomimo wielu prób program nie daje się wczytać do pamięci, wówczas może to oznaczać:
 - błąd zapisu programu na taśmie lub
 - uszkodzenie komputera.

Istnieje jeszcze możliwość, że w trakcie ładowania programu wystąpi komunikat błędny:

Out of memory
(Brak pamięci).

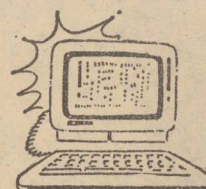
Wtedy w przypadku długiego programu należy:

- a) powiększyć dostępną pamięć komendą CLEAR.
- b) wyczyścić pamięć komendą NEW.
- c) powtórzyć próbę załadowania programu.

W przypadku krótkiego programu należy wykonać kolejno czynności b) i c).

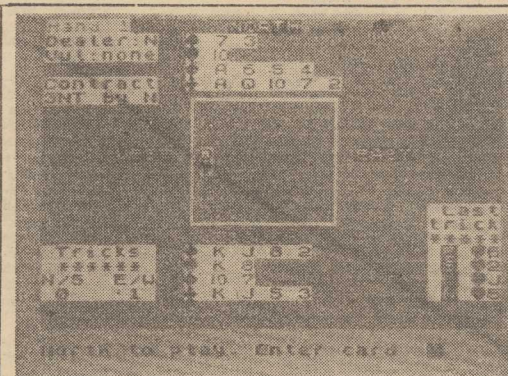
(bes)

(wab)

Wybieramy najlepsze gry

OGŁASZAMY plebiscyt na najlepsze w waszym zdaniem gry komputerowe pierwszego półrocza 1986 r. szcześcińskich nastolatków. Zaznaczamy przy tym, że nie jesteśmy zwolennikami gier wojennych i dlatego nie będziemy ich uwzględniać przy opracowywaniu naszej listy przebojów. Najbardziej za to cenimy barwne gry przygodowe, symulacyjne, dydaktyczne, strategiczno-logiczne, które na pewno pozwolą nam na wybranie waszych ulubionych gier komputerowych. PROSIMY w związku z tym o nadsyłanie swoich propozycji (5 największych waszym zdaniem przebojów) pod adresem redakcji z dopiskiem „Mikrokurier”, z podaniem imienia, nazwiska, wieku i adresu do 20 czerwca br. Wśród uczestników plebiscytu rozdamy drobne nagrody.

Brydż dla rodziców

JEŻELI nie możesz przekonać swoich rodziców do zakupu mikrokomputera to proponujemy namówić ich do przyjrzenia się jednemu z programów brydżowych, jak chociażby firmy CP z 1983 roku.

Mamy do dyspozycji dwa warianty gry: rozgrywkę przy zamkniętych „rekach” przeciwników lub przy rozłożonych kartach czterech stron. Największą trudność sprawia licytacja, bo obowiązuje w niej nazewnictwo angielskie. Wyjaśniamy więc, że 1 pik to wydrukowanie na ekranie 1S, 1 kier 1H, jedno karo — 1D, 1 trefl — 1C, a 1ba — 1NT. Pas licytujemy po-

przez wcisnięcie klawisza P, natomiast kontrolę — poprzez klawisz D.

W trakcie rozgrywki na pierwszym miejscu wszystkim literę odpowiadającą kolorowi, a następnie wartości karty, pamiętając znow o angielskiej nomenklaturze. As — A, król — K, Dama — Q, walet — J. Po zaprogramowaniu odzwyki bądź karty, którą wychodzimy, naciskamy każdorazowo klawisz ze słowem kluczowym ENTER.

To wszystko. Zyczymy wszystkim rodzicom wygranych rozgrywek.

DŻOKER

Nasza groteka

Robbie-ogrodnik

MIMO że od pojawienia się gry komputerowej „PSSST” upłynęły już trzy lata, to wciąż cieszy się ona dużym uznaniem wśród najmłodszych mikrofanów.

W jej trakcie robot Robbie hodzi w swoim ogrodzie cenna roślinę Megę Chryzantodę. W trakcie wykonywania swoich czynności atakowany jest przez najbardziej szkodliwe, diabelskie wręcz owady, jakie tylko możesz sobie wyobrazić. Ale on jest przygotowany na taką okoliczność!

Robbie wyposażony jest w trzy rodzaje środków owadobójczych w sprayu (stad tytułowa nazwa PSSST) odstraszających owady. Ogrodnik musi ocenić jaki środek jest przeznaczony do likwidowania określonego gatunku insektów, gdyż niewłaściwie dobrany — ogłusza je jedynie przez chwilę. Gdy Robbie uda się skutecznie ochronić roślinę przed szkodnikami — Chryzantodia zakwita!

Do sterowania robotem służą cztery klawisze: Q (w lewo), W (w prawo), E (w górę), R (w dół). Pryskanie z puszek ze sprayem odbywa się za pomocą klawisza R, natomiast chwilę przerwy w grze można uzyskać po wcisnięciu klawisza „CAPS SHIFT”.

CZESŁAW WARAOKA jest artystą estradowym o unikalnej specjalności — pogromcą węży. Obecnie jest jedynym w Polsce, który prezentuje program z wężem na estradzie. Pyton tygrysi, który wychodzi z wiklinowego kosza i oplata szyję, ramiona, ciało człowieka robi na publiczności duże wrażenie. Pogromcę zobaczymy wkrótce na małym ekranie, a także w filmie, którego akcja rozgrywa się na Wybrzeżu. Na co dzień prezentuje swój program z wężem i ogniami na estradach różnych miast.

— Jaki jest ten pana wąż?
— Bardzo różny. Potrafi być sympatyczny i chętnie przypłazga do moich nóg i rąk, ale bywa też nieprzyjemny, wręcz groźny i wtedy syceciem daje znak, że wolałby być sam. Liczy sobie ponad 3 metry długości, ale ma dopiero 4 lata i ciągle rośnie, — długości 6 m i wagi kilkudziesięciu kilogramów. Kolor ciemnozielony w żółtawe pęgi.

— Jak trafił do pana?
— Otrzymałem go w prezencie.
— A pan do węży?
— Kilka lat temu oglądałem występ pary pogromców węży i bardzo mi się spodobał, nie przypuszczałem wtedy, że sam będę się tym zajmował. Mój pierwszy kontakt z wężem zaczął się w chwili, gdy otrzymałem pytona od koleżanki z RFN, która kupiła go dla siebie w hamburskim sklepie zoologicznym.

— Mógł wąż być małeńki, a więc i inteligencja minimalna?
— Tak, jego reakcje powodowa e są instynktem, a nie rozmyślnym działaniem. Węże reagują podobnie jak inne zwierzęta na strach, głód, warunki

w jakich się znajdują. Czując się bezpieczne i nie zagrożone wykazują dużą swobodę.

— Jak działają na węża reflektory, kolorowe światła, tłum ludzi wpatrzonych w każdy jego ruch?

— Czasami bywa zdenerwowa-

Wywiad tygodnia

Węże to moja pasja

wany, co ja odczuwam na swojej szyi, którą mocno oplata.

— Wąż owija pana szyję swym długim ciałem, a pan wiąże je na pęki, rozwiązuje, wkłada główkę do ust i nie ma w tym nic z czarnej magii?

— Nie, to tylko cierpliwość, przyzwyczajenie, oswajanie. Na razie ma ochotę zaglądać do moich ust i jak do tej pory udaje się to bez wypadku i kon-

sekwencji. Pomaga moja wytrzymłość i cierpliwość.

— Później pełnie po estradzie, zbliżając się do pierwszych rzędów, aby pan złapał go w ostatniej chwili i wsadził do koszyka?

— To część numeru mrożąca widzom krew w żyłach. Reakcje są różne, panie piszcza, a panowie udają, że się nie boją. Każdy ruch pytona bacznie

obserwuję i nie dopuszczam do ewentualnego skoku na przerażonych widzów.

— Jak silna musi być pana koncentracja przy tym niebezpiecznym numerze?

— Można by ją porównać do koncentracji miniera, który co prawda myśli się raz, ale mnie nie wolno pomylić się ani razu. Pracuję przecież w bezpośred-

nim kontakcie z ludźmi, bo nie chodzi tu tylko o mnie.

— Kto tu kogo utrzymuje: pan węża czy wąż pana?

— Utrzymujemy się nawzajem.

— Zarobki są na pewno wysokie, bo i ryzyko duże?

— Za występ otrzymuję od 1500 do 2000 tysięcy złotych.

— Zapomniał pan o dodatkach za trudne warunki i nocną porę?

— Tego się nie uznaje.

— Jak wygląda status zawodowy takich artystów jak pan?

— Mimo że pracuję na estradzie, jestem zarejestrowany w kategorii artystów cyrkowych. Uprawnienia zawodowe daje szkoła cyrkowa lub ministerialny egzamin weryfikacyjny. Wszelkie świadczenia pracownicze określają oddzielne przepisy takie jak wszystkie artystów.

— W Polsce stał się pan sam w swojej specjalności, co przy braku konkurencji może go poprowadzić do zruynizowania i braku ambicji w wymyślaniu wciąż nowych, bardziej atrakcyjnych układów z wężem?

— Od nowego roku będę miał prawdopodobnie konkurencję w osobie pani Grażyny Gałuszko, młodej pogromczyni lwów, tygrysów, pum i panter, która ma dwa maleńkie pytony i jednego boa i zamierza z nimi wystąpić w cyrku „Arena”. Będę więc musiał powiększyć gromadkę swoich pupili do 3-4 węży.

— Woli pan bawić się z pytonem tygrysim czy z tygrysem w cyrkowej klatce?

— Bardzo chciałbym spróbować tresury dzikich kotów...

Rozmawiał:
Bogdan GADOMSKI

Nasze zdrowie

Apetyt na ziółka

ZWROT ku medycynie domowej, zainteresowanie ziołolecnictwem nie jest ani naszą polską specjalnością, ani nie objawiło się z dnia na dzień. Te tendencje obserwuje się na świecie od dobrych kilkunastu lat.

U nas apetyt na leki roślinne wzrósł w ostatnim czasie ogromnie. Tymczasem niektórych ziół nie ma nawet na lekarstwo. Niepokojąco często od aptecznej lady odchodzi się z kwitkiem. Rumianku brak. Siemienia lniane zniknęło. Normosan, sylimarol, nervo sol pojawiają się z rzadka i trzeba mieć dużo szczęścia, aby je upolować. Co piętnego spośród około 400 gotowych leków ziołowych stale lub okresowo brakuje. Wiele innych trafia do aptek sporadycznie.

Ziół pod polskim niebem jeszcze wprawdzie nie

brakuje, ale tych rosnących w stanie naturalnym jest i będzie coraz mniej. Większość z nich bowiem to chwasty; podnoszenie kultury rolnej, to chęć nie chęć ich częściowa lub całkowita zagłada. Melioracje wodne, na przykład, tak dalece zmieniają układ flory, że wiele gatunków ziół po prostu wyznosi się z danego terenu. Zabójcze dla nich są nie tylko środki ochrony roślin, ale także te używane do walki ze szkodnikami lasów.

Oczywiście możemy pomóc naturze — uprawiając zioła. Ale w stosunku do niektórych przyróżda zastrzega sobie wyłączność. W Polsce rośnie około 200 rodzajów ziół. A uprawiamy 60 spośród nich. Są i takie — niewiele ponad 30 — które po prostu nie wyrosną w naszym klimacie. Zawsze będziemy musieli kupować je u innych.

Część ziół, w „Herbapolu” zaklinają się, że tylko te, których mamy nadmiar w kraju, sprzedajemy za granicę. Mało kto wie na przykład, że obok Holandii jesteśmy największym eksporterem kminku w świecie. Rządźmy „kminkową” giełdą. Nasze roczne transakcje nie przekroczyły dotąd 5 mln dolarów. Za uzyskane pieniądze moglibyśmy kupować nie tylko pewne, rosnące w innej szerokości geograficznej gatunki ziół i nasion, ale także maszyny, urządzenia do przerobu surowca w kraju.

Czy można by lepiej wykorzystać surowiec, który posiadamy? Oczywiście, tak. Przede wszystkim przestawiać technologię produkcji w ten sposób, aby zużywać mniejsze ilości surowca i uzyskiwać

leki ziołowe w formie granulowanej, sproszkowanej lub w postaci wyciągów. Efekt leczniczy jest ten sam lub lepszy niż w przypadku stosowania tradycyjnego suszu, który sobie domowym sposobem w garnuszku parzymy. W tym kierunku zresztą od dawna idzie świat. Nas na to w szerszym zakresie nie stać. Brakuje dewiz na zakupy odpowiednich maszyn i urządzeń.

Trzeba więc, póki co, starać się zbierać więcej ziół. Jest to trudne. Coraz mniej ludzi ma czas i chęć na takie zbieractwo. Gdyby nie starsi i dzieci, mielibyśmy na pewno mniej ziół. „Herbapol” ma własną sieć skupu, około 1000 punktów roztasnanych po kraju, pracującą dlań także agenci, którzy pobierają prowizję. Mimo zwiększanych zachęt finansowych ciągle ich za mało.

Zwielokrotnienia plantacji także nie ma co się spodziewać. Uprawa ziół jest pracochłonna, brakuje środków produkcji pochodzących przeważnie z importu, zbiór zależy w poważnym stopniu od pogody, więc plantatorzy muszą się liczyć z ryzykiem.

Na lekarstwa są ceny urzędowe, na artykuły spożywcze regulowane, na kosmetyki umowne. Coraz trudniej „Herbapolowi” jest kojarzyć interes ekonomiczny, do czego obliguje go reforma, z interesem społecznym nas, codziennych zjadaczy mięsy i dziurawca.

Jan SKALNY

Nowe techniki kontra fałszerze

JAK poinformował rzecznik amerykańskiego Departamentu Skarbu, tylko w ubiegłym roku agenci Secret Service skonfiskowali 61 milionów dolarów w fałszywych banknotach i to jeszcze zanim go tówka z „domowych manufaktur” została puszczona w obieg. Dodatkowo 7 milionów fałszywych dolarów wycofano już z rynku.

„domowej” wytwórni papierów war tościowych stawiała się zbyt silna — wywodził sekretarz, przedstawiając plan wprowadzenia do obiegu nowych, niepodrabialnych banknotów dolarowych.

Różnica w stosunku do obecnych będą w sumie niewielkie. Żadnych zmian w kolorze, kształcie i wielkości, ale każdy nowy

mentu w postaci mikroskopijnego napisu „United States of America” wokół portretu prezydenckiego zdołającego awers każdego do larowego egzemplarza.

Studia nad projektem nowych pieniędzy trwały 8 lat i kosztowały ponad 7,5 miliona dolarów. Badał w tym czasie możliwość użycia technik holograficznych do drukowania pieniędzy, rozważano możliwości wprowadzenia nowych dolarów, złożonych z kilku warstw dolarowych banknotów. Uznano jednak, że wystarczą opisane wy-

Dolar nie do podrobienia?

Banknoty podrabiane są na różne sposoby, ale w ostatnich latach najpopularniejszą techniką stało się zwykłe powielanie pieniędzy na domowych czy biurowych kopiarkach.

Zdaniem sekretarza skarbu USA, Jamesa Bakera, nowe techniki powielania zrodziły nieznanne do tej pory zjawisko „salonowych fałszerstw”. Przy powszechnej dostępności kopiarek pokusa założenia

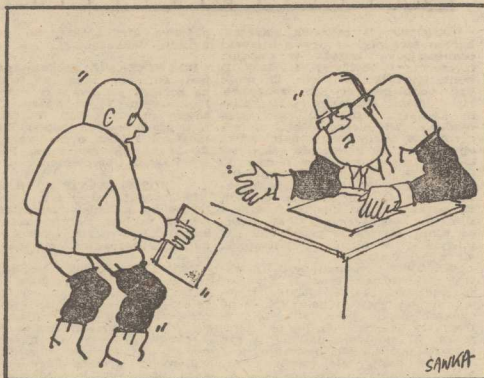
banknotu dolarowego będzie miała w ską plastikową wstążkę wplecioną we włókna papieru z mikroskopijnym napisem „USA” oraz liczbę odpowiadającą jego nominalnej wartości. Istota zamysłu polega na tym, że napis będzie czytelny dla oka, ale nieczytelny dla urządzeń kopiujących. Drugie zabezpieczenie polegać będzie na wprowadzeniu do systemu banknotu dolarowego dodatkowego ele-

mentu, choć nie zagwarantują one stuprocentowego zabezpieczenia przed fałszerstwem.

Departament Skarbu ocenia, że wycofywanie starych banknotów z obiegu i stopniowe wprowadzanie nowych potrwa co najmniej 2 lata i podkreśla, że banknoty starej emisji zachowują wartość i ważność.

Grzegorz WOŹNIAK

Galeria przysławka

Rys. Henryk SAWKA

Playback

RAYMOND CHANDLER

Przełożył: Leszek Ślajek

71

— Zartowałem — wyjaśnił. — Nic nie wiem o żadnym poławiaczu. Wczoraj wieczorem po raz pierwszy usłyszałem słowo abalony. Wciąż nie wiem, co to jest. Ale sprawa przybrała, że tak powiem, zabawny obrót. Nie mogę znaleźć Mitchella.

— Mieszka w hotelu — napilem się trochę, nie za dużo. To nie był czas na pijaństwo.

— Wiem, że mieszka w hotelu, kolego. Nie wiem natomiast, gdzie jest teraz. W pokoju go nie ma. Służba hotelowa nie widziała go. Pomyślałem, że może ty albo ta dziewczyna macie jakiś cynek na ten temat.

— Dziewczyna bredzi — odparłem. — Nie mieszaj jej do tego. Poza tym w Esmeralda nie mówi się cynek. Gwarę uważa się tu za obrażę moralności publicznej.

— Odpieraj się, szpiclu. Jak będę potrzebował lekcji angielskiego, to na pewno nie od jakiegoś nędznego kapusia z Kalifornii — odwrócił głowę i wrzasnął: — Kelner!

Kilku gości spojrzano na niego z odrazą. Kelner pojawił się po chwili przy stoliku z takim samym wyrazem twarzy jak goście.

— Jeszcze raz to samo — warknął Goble, pstrykając palcami w szklankę.

— Nie musi pan na mnie krzyczeć — pouczył kelner. Zabrał szklankę.

— Placę i żądam właściwej obsługi — rzucił za nim Goble.

— Mam nadzieję, że lubisz jednak barową whisky — zauważyłem.

— Moglibyśmy dojść do porozumienia — stwierdził obojętym tonem — gdybyś miał trochę rozumu.

— I gdybyś ty miał lepsze maniere kilka centymetrów więcej wzrostu, inną twarz, inne nazwisko i gdybyś nie zachowywał się jak mistrz wagi zabieję.

— Daruj sobie te teksty i wróćmy do Mitchella — przerwał mi — I do tej lafi, do której zabierałeś się tam na górę.

— Spotkała Mitchella w pociągu. Zrobił na niej takie samo wrażenie, jak ty na mnie. Gorąco zapragnęła przesiąść się na pociąg jadący w przeciwnym kierunku.

Traciłem czas. Ten człowiek był równie niekomunikatywny jak mój pra-pra-dziadek.

72

— A więc Mitchell jest dla niej tylko facetem z pociągu, którego nie polubiła przy bliższym poznaniu — skomentowałem ironicznie. — Dlatego rzuciła go dla ciebie? Dobrze się stało, że akurat znalazłeś się pod ręką.

Przyszedł kelner z talerzami i rozstawił je zamasyżować. Jarzyny, sałatka, gorące bułki zawinięte w serwetkę.

— Kawa?

Powiedziałem, że wolę po jedzeniu. Goble zamówił kawę i zapytał o swojego drinka. Kelner odparł, że się robi, ale ton głosu sugerował, że robi się powoli. Goble zaczął swoją porcję sztufrady.

— O, do licha, dobre! — zdziwił się. — Tak tu mało ludzi, że wyglądało mi to na jakąś nędzną knajpę.

— Spójrz na zegarek — poradziłem. — Ruch się zaczyna znacznie później. To właśnie takie miasto. Poza tym sezon już się dawno skończył.

— Znacznie później, to prawda — zgodził się żując. — Nawet bardzo znacznie. Ludzie się odwiedzają o drugiej części o trzeciej nad ranem. Mieszkasz znowu na Rancho, kolego?

Spójrzałem na niego bez słowa.

— Co, mam ci włożyć kawę na ławę, kolego? Kiedy się zabieram za robotę, to pracuję do późna.

— Nie odzywałem się.

Wytarł usta. — Wydawało mi się, żeś trochę zesztywniał, kiedy wspominałem o tym faciecie, który utknął między skalami pod wodą. Ale może się mylę.

Nie odpowiedziałem.

— Nie chcesz, nie mów — rzucił złośliwie. — Przyszło mi do głowy, że moglibyśmy wspólnie ubić pewien mały interes. Masz ładną preferencję i dobre wejścia. Ale nie masz o niczym zielonego pojęcia. Brakuje ci tego wszystkiego, co jest potrzebne w moim fachu. Tam, skąd pochodzę, trzeba dobrze kombinować, żeby nie zginąć. A tutaj można się opalać i chodzić sobie na luzie.

— Czekam na propozycję — wycedziłem przez zaciśnięte zęby.

Goble potrafił jeść bardzo szybko, mimo że tak dużo gadał. Odsunął od siebie talerz, wypił trochę kawy i wyciągnął z kamizelki wykalkację.

— To jest bogate miasto, przyjacielu — ciągnął powoli. — Dobre je spenetrowałem. Nauczyłem się go. Rozmawiałem o nim z różnymi facetami. Dowiedziałem się, że to jedno z niewielu miejsc w naszym pięknym kraju, gdzie forsja to jeszcze nie wszystko. W Esmeralda musisz należeć gdzieś trzeba. Kto nie należy, ten jest nikim. A jeżeli chcesz należeć, być zapraszany tu i tam, przyjaźnić się z właściwymi ludźmi, to musisz reprezentować jakąś klasę. Jest tu taki gość, który zarobił pięć milionów na różnych szwindlach w Kansas City. Kupił sobie posiadłość, podzielił ją, postawił domy, wybudował najlepsze lokale w tym mieście.

(cdn)

To nie takie trudne!

ZAPRASZAMY do rozwiązywania kolejnej porcji rozrywek amysłowych. Prócz rozkoszy łamania głowy trud ten może przynieść również konkretne nagrody — każdy kto nadesłanie adresem redakcji (termin 10-dniowy, rozwiązania wyłącznie na kartach pocztowych) rozwiązań minimum dwóch zamieszczonych pozycji weźmie udział w losowaniu 3 bonów PKO po 250 zł każdy.

1 — dobroczynny duszek domowy w mit. germańskiej, 2 — przemysłowe miasto w stanie Indiana (USA), 3 — wyspa w Małych Wyspach Sundajskich z endemicznym waranem, 4 — sarmacka kokoszka, 5 — autor „Dzienników hiszpańskich”, 6 — Marcel Kosteczki, 7 — sep Nowego Świata, 8 — autonomiczny obwód w Jugosławii z Frisztina.

* * *

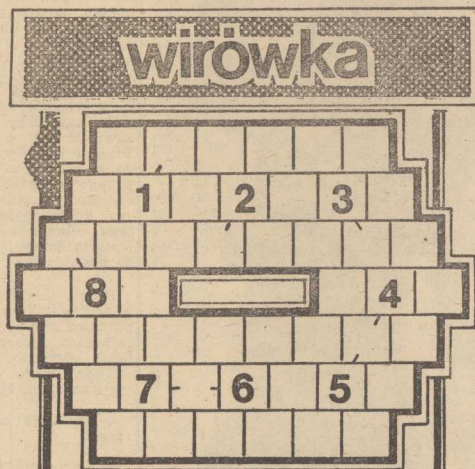
Kalambur

Hiszpański „pan” żądłówek znanych, z ust delatora jest wydawany.

* * *

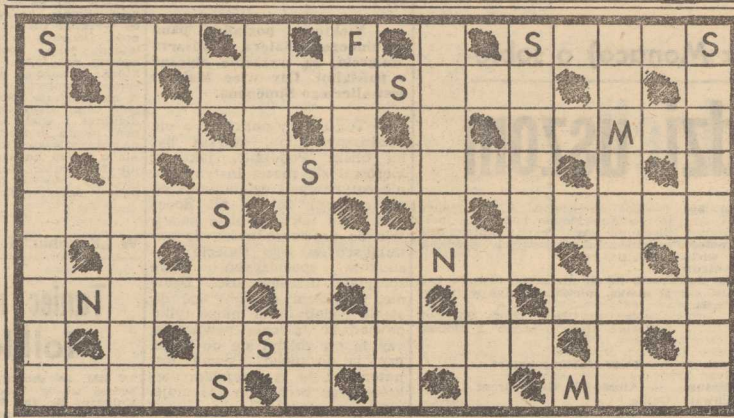
Kalambur cieszyński

Wąsata ryba posiada szyny, gdy duże liczby, na nim liczymy.

TAUTOGRAMOWO-LIPOGRAMOWA

jolka

— miasto rodzinne J. Kiepur
— dział pedagogiki, zajmuje się usuwaniem wad wymowy
— psota, figiel
— żona Henryka Pobożnego
— szczęście, gratka
— góry z Karkonoszami
— Kupidyn
— narzędzie do rozpiętywania
— napój orzeźwiający
— konferencyjna lub gimnastyczna
— maczka skrobiowa
— nie oryginal
— smaczny kurak
— zaciszne miejsce
— muzantafski Iber
— celtycki poeta
— nieodzowna w łazience
— pomost lub rząd światła

— zbiornik na kizsonki
— jedzenie, jado
— Apaczka
— chodzący za gąskami
— chodzący kasjer
— komórka nerwowa
— zamieszanie, bałagan
— grupa poetycka z J. Iwaszkiewiczem i J. Tuwimem

Rozwiązania z nr 76

JOLKA: plot, strąk, Barabas, Ropa, wazon, Zakopane, cewka juror, kupalnik, niebo, rumb, lalczka, Koźle, kres; po rucznik, odpowiedź, zakole, baza, kapela, karo, loch, Faraon, inka, Szejwk, rezerwuar, kontra bas.

WIROWKA LIPOGRAMOWA: szlorc, Morton, dzwono, pogrom, prolog, Flotow, kłopot, Chonos.

ARYTMOGRAF: przyznanie się do błędu to pierwszy krok do poprawy — Kornel Ujejski. KALAMBUR: barkas.

PIRAMIDKA MATEMATYCZNA: 63, 33, 30, 14, 19, 11, 4, 10, 9, 2.

Nagrody wylosowali: Zuliński Jarosław Szczecin, ul. Filaretów, Ryszard Szułewski Szczecin, ul. Fornalskiej (Maria Krawczyńska Swinioujskie, ul. Jaracza).

NAGRODY są do odebrania w redakcji III p. pok. 33. Zamiejscowym wysyłamy pocztą.

Opracował: Rudolf MACURA

arytmograf

15	12	6	14	11	3	22	13
22	4	16	12	4	22	6	24
6	22	20	8	9	24	5	7
23	6	15	13	19	20	22	6
16	9	6	22	18	6	13	16
6	18	6	10	13	23	8	11
3	5	20	2	1	15	6	20
3	9	17	18	24	6	0	0

ROZWIĄZANIEM jest myśl Karola Irzykowskiego.

- serwatka z owczego mleka = 1-2-3-4-5-6,
- napój z teing = 7-8-9-10-6-3-6,
- można przez nią pić oranżadę = 11-12-13-14-15-6,
- k. Gostynia z przetwórną owocowo-warzywną = 16-17-18-19-20-11-21-15-20,
- przeciwświąt pokoju = 22-13-23-24-6,

SPORTOWE ubrania na lato, zaprojektowane w domu mody w Lipiecku (ZSRR). CAF-TASS

Dbajmy o siebie

Mydło albo krem...

PRAGNIENIE bycia ładną, zgrabną zawsze interesującą dotyczy zarówno dziewcząt, które mają jeszcze wszystko przed sobą jak i dojrzałych kobiet chcących jak najdłużej zachować młodzieńczy wygląd i sprawność. Bez względu na wiek kobiety interesują się poradami kosmetycznymi, chodzą do fryzjera, odwiedzają sklepy w nadziei kupienia atrakcyjnej odzieży, po to aby ładnie wyglądać. Czasami jednak wydaje mi się, że w pogoni za coraz nowszymi środkami upiększającymi zbyliśmy o to, co jest niezbędnym i podstawowym warunkiem utrzymania go we właściwej kondycji tj. higienie.

Jeśli ktoś nosi się młoda dziewczyna czy istnieją szansa, aby wyrosła z niej kład elegancja kobiet? Nawyki i przyzwyczajenia są jak wiadomo drugą naturą człowieka, należy więc myśleć o ich odpowiednim kształtowaniu już od najmłodszych lat.

tranie, dowolność w modzie sprzyja niechlujstwu. Jeśli ktoś nosi się młoda dziewczyna czy istnieją szansa, aby wyrosła z niej kład elegancja kobiet? Nawyki i przyzwyczajenia są jak wiadomo drugą naturą człowieka, należy więc myśleć o ich odpowiednim kształtowaniu już od najmłodszych lat.

szego dzieciństwa. Pora wiosennych porządków w domu na podworkach i ulcach może zniechęcać niektórych do zmiany swojego trybu życia - świeżość w przyrodzie przypomni o obowiązku zachowania podstawowej higieny

Pomaisterkujemy

Kwiaty na ścianie

W POPRZEDNIM odcinku porad dla majsterkowiczów pisaliśmy jak w prosty sposób przedmioty niezbędne w gospodarstwie domowym można przerobić na interesujące donice.

Takie donice z kwiatami ustawiamy na parapiecie okna, stojącym kwiatniku, na balkonie czy na podłodze w pokoju. Jeśli jednak w tych miejscach zabraknie miejsca a pani domu pragnie ustawić gdzieś jeszcze kilka doniczek z nowymi kwiatkami trzeba pomyśleć o wykonaniu własnego kwiatnika, którego niewątpliwą zaletą jest to, iż nie zajmuje dużo miejsca. Dziś prezentujemy jeden z pomysłów. Z trzech deseczek, kilku okrągłych listewek i kawałków sznurka można zrobić prosty, a jednocześnie efektowny kwiatnik do zawieszania na ścianie. W deseczkach stanowiących podstawę (ściankę tylną) po dokładnym ich odczyszczeniu wiercimy duże otwory w których zamocujemy poręczyste okrągłe lis-

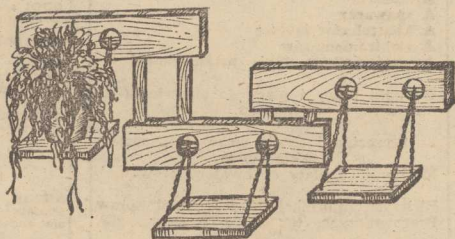
tewki. Otwory te stanowią będąc elementem dekoracyjnym a do listewek przywiąże się sznurki podtrzymujące podstawki pod doniczki.

Elementami łączącymi poszczególne deseczki są okrągłe drążki. Po nawierceniu otworów wsuwamy w nie łączniki posmarowane klejem i całą konstrukcję pozostawiamy do wyschnięcia w pozycji leżącej - najlepiej docisnięta do podłogi lub stołu. Unik-

niemy wówczas wypaczenia kwiatnika.

W jednym z odcinków „Pomaisterkujemy” pisaliśmy o małym kwiatku i właśnie przy tym kwiatniku rady te mogą się przydać. Sznurki podtrzymujące kwadratowe podstawki pod doniczki mogą być upięte w fantazyjne warkoczki. Same podstawki najlepiej zrobić z grubej sklejkii a brzozy okleić forniem.

WG

Z Ireną Gumowską rozmowa przy stole

Mleko na urodę

— CIAGŁE propagujemy picie mleka. Młodzi pije i ludzie dorośli, ale tak naprawdę, to niewiele osób wie, co w nim takiego cennego?

— Kiedy zapytano znaną gwiazdę filmową, co robi, że ma taką ośniewającą cerę, powiedziała: „Pijam około litra mleka dziennie i to cała tajemnica”. Są tacy, którzy przepadają za mlekiem, inni mają do niego wstręt. Jedno jest pewne: żywieniowcy całego świata uznali już dawno, że mleko jest najzdrowszym pokarmem, dodaje urody i przedłuża młodość do... stu lat. Można by nawet żyć samym mlekiem (ok. 3 l dziennie), gdyby nie to, że nasz organizm wymaga urozmaiconego jedzenia. Człowiek dorosły powinien pić około pół litra mleka każdego dnia. Dzieci odstawione od piersi powinny do końca wieku rozwojowego pić koniecznie litr mleka.

— Dlaczego?

— Głównie dlatego, żeby nie „gubić zębów”, bo mleko jest źródłem łatwo przyswajalnego wapnia. Zawiera także fosfor i inne związki mineralne. Ma wprowadzić mało

żelaza, ale ten niedobór można uzupełnić choćby żółtkiem, szpinakiem czy marchewką.

— A jeśli ktoś nie lubi mleka?

— To niechże je spożywa w innej postaci, np. mleko w proszku dodaje do puree ziemniaczanego, klusek, budyni i temu podobnych. Z trzech rodzajów białek, które zawiera mleko najważniejsza jest kazeina o wysokich wartościach biologicznych, zawierająca fosfor i siarkę. Mleko ma także m.in. lizynę i kwas glu-

taminowy, który niegdyś iłkano „na inteligencję”. Pamiętamy o tym, że musimy mleko gotować lub pasteryzować ze względu na antyseptyczne warunki wielu naszych obywateli, na brud, bakterie i drobnoustroje. Mleko jest doskonałą pożywką nie tylko dla nas, ale i dla bakterii!

— A zsiadłe mleko?

— Bardzo się je poleca. Stwierdzono bowiem, że najdłuższe życie w tych krajach, gdzie pije się dużo zsiadłego mleka, np. w Bułgarii lub na Kaukazie. Okazało się, że kwaśne mleko hamuje w jelitach rozwój „złej” mikroflory, a sprzyja tej korzystnej, oczyszcza też przewód pokarmowy z bakterii chorobotwórczych.

— Czy także trzeba je gotować przed postawieniem na zsiadłe? Jak zrobić kwaśne ze słodkiego?

— Całkiem prosto. Do kubka słodkiego, ostudzonego mleka dodać łyżeczkę kwaśnej śmietany. Gdy się zetnie, jest wyborne. Do następnych porcji dodawać po łyżeczce tego zsiadłego i w ten sposób przez całe lato będziemy mieli coraz lepsze mleko zsiadłe.

Czy wiemy o nich wszystko?

Pierwsze lody

CHOĆ pogodę mamy w kratkę, większość lodziarni funkcjonuje już normalnie i nie narzeka na brak klientów. Prawie każdy z nas skosztował już pierwszych lodów, choć na pewno jeszcze nie dla ochłody.

Jemy lody z przyjemnością, ale czy wiemy o nich wszystko?

Wiadomo, że lody zawierają białko, tłuszcz, węglowodany i sole mineralne. Nie oznacza to jednak, że należy je uważać za zdrowe w każdym przypadku. Trzeba wiedzieć, że

człowiek rozgrzany, spocony, a jednocześnie zmęczony - może jeść lody łatwo się zaziębić. Jeść należy je powoli i w małych dawkach. A jeśli akurat cierpimy na niestrawność pokarmową lub górnych dróg oddechowych, najlepiej w ogóle z nich zrezygnować.

Porą najstosowniejszą do jedzenia lodów jest... moment po gorącym posiłku. Ciepła potrawa osłania bowiem ścianki żołądka przed negatywnym skutkiem działania niskiej temperatury. Bardzo niekorzystne jest natomiast jedzenie lodów po posiłkach zimnych i ciężkostrawnych. W takim przypadku powinno się wypić przed jedzeniem lodów - szklankę herbaty. Unikamy wtedy zbyt gwałtownego ochłodzenia przewodu pokarmowego.

Nigdy nie jedzmy lodów już raz rozmrożonych. Są wówczas znakomitą pożywką dla bakterii. Łatwo wtedy o zatrucie.

Śmieszne, prawda?

— Czy pamiętasz, stary, jak pomogłeś mi w zeszłym roku, kiedy byłem doszczętnie splukany? Po-

zyczyleś mi 10 tysięcy, a ja dałem sobie wtedy słowo, że nigdy tego nie zapomnę.

— No i?

— Dzisiaj znowu jestem bez grosza!

Dyrekcja Zespołu Opieki Zdrowotnej

w Szczecinie

informuje,

że w związku z remontem Przychodni Specjalistycznej nr 1 przy ul. Starzyńskiego 2 — z dniem 5 maja 1986 r. — pacjenci z terenu:

Przychodni Rejonowej nr 1 al. Powstańców Wielkopolskich 66; Przychodni Rejonowej nr 5 ul. Ku Słońcu 24/25 oraz ośrodków zdrowia: Kołbaskowo, Będargowo i Dołuje zostają objęci opieką okulistyczną w Przychodni Rejonowej nr 5, ul. Ku Słońcu 24/25, telefon 890-10 do 19.

- pacjenci Przychodni Rejonowej nr 2, ul. Staromłyńska 21 mają zabezpieczoną opiekę okulistyczną w Przychodni Specjalistycznej nr 2, al. Jedności Narodowej 12, tel. 460-11 do 19.
- pacjenci Przychodni Rejonowej nr 6 al. Wojska Polskiego 72 będą korzystać z opieki okulistycznej w Przychodni Specjalistycznej Nr 3, ul. W. Pola 6, telefon 73-891.

2232-K

Tanio i dobrze!

SZCZECIŃSKIE ZAKŁADY PRALNICZE
SPÓŁDZIELNIA PRACY
Szczecin, ul. Szczecińska 55/57

zapraszają

do korzystania z usług w zakresie maglowania bielizny po niskich cenach, w punktach na terenie Szczecina:

- ▲ punkt nr 3A przy ul. Krasieńskiego 103
- ▲ punkt nr 7 przy ul. Getta Warszawskiego 2
- ▲ punkt nr 10A przy al. Wojska Polskiego 46
- ▲ punkt nr 15A przy ul. Mazurskiej 27
- ▲ punkt nr 18 przy ul. Witła Stwoża 8
- ▲ punkt nr 19 przy ul. Mieszka I 103
- ▲ punkt nr 24 przy ul. Willowej 8
- ▲ punkt nr 25 przy ul. Bolesława Śmiałego 15
- ▲ punkt nr 31 przy ul. 9 Maja 84
- ▲ punkt nr 32 przy ul. Karpińskiego 1
- ▲ punkt nr 36 przy ul. Barnima 13a/14a
- ▲ punkt nr 48 przy ul. Kaszubskiej 52
- ▲ punkt nr 49 przy ul. Włoskiej 1
- ▲ punkt nr 50 przy ul. Komuny Paryskiej 40.

Gwarantujemy krótkie terminy i dobrą jakość wykonywanych usług.

2203-K

NIERUCHOMOŚCI

DOM wolno stojący na Gumiechach sprzedam. W rozczeniu może być mieszkanie, tel. 729-72.

ZAMIEŃ parter domu (własność), 4 pokoje, ogród, 107 m kw., na mieszkaniu własności 3-pokojowe. Oferta Biuro Ogłoszeń Szczecin 11527.

OGROD pod budowę sprzedam, Dąbie, Jordana 5, 11485-G

RÓŻNE

TELENAPRAWY, Bugajski, 22-71-46, 9132-G

TELENAPRAWA, Czernik, 809-04, 9041-G

TELENAPRAWA, Miśkiewicz, 527-690, 10322-G

TELENAPRAWY, Jakimowicz, 22-09-67, 3213-G

COLOR telenaprawa, Kaczorek, 75-100, 10278-G

TELENAPRAWA, Parski, 223-132, 10777-G

PRZESTRAJANIE UKF, Inz. Rybak, tel. 525-911, 11311-G

TELENAPRAWY, Serocki, 82-35-25, 11417-G

TELENAPRAWY śródmiejskie Sirowy, 525-106, 11392-G

TELENAPRAWY, Spiek, 813-654, 946-G

COLOR Rubiny, Wróblewski, 32-32-89, 8493-G

NAPRAWA zamrażarek lodówek, Matuszyczak, 520-635, 11561-G

OKAPY nadkuchenne międziane wyrób-montaż u Klienta, Kaczmarek, 369-55, 11548-G

MONTAŻ drzwi drewnianych harmonijkowych, Petrasz, tel. 22-91-08, 11478-G

ANTENY instaluje, Mecklin, 387-47, 8702-G

WYNAJME pomieszczenia w wieloklatowych ciętych w wielu odmianach „Escort”, „Bornholm”, „Holiday”, „Yacholay”, „Ton Pers”, „Miss Oland” oraz białe „Ondine”, a także doniczkowe „Alita 1 Surf”, oferuje Ogrodnictwo, Konrad Litwin, Szczecin, ul. Złobnicka 12, 10263-G

BARDZO wysoka nagroda za wskazanie miejsca pobytu skradzionego Fiat 126 p ko

loru wisłowego na numerach próbnych Vooo 323. Samochód skradziono w dniu 24.03.86 r. Wiadomość, tel. 747-59, 11544-G

SPRZEDAŻ

AUDI 100 L 1600 w dobrym stanie oraz części sprzedam, tel. 451-36, 11089-G

SILNIKI dwa 220 D sprzedam, tel. 610-307, 11518-G

ZASTAWĘ 750 (silnik do remontu) sprzedam, Podluchy Sieradzki 7, 11533-G

ZAPOROŻKA (rok prod. 1978 stan dobry) sprzedam, tel. 22-71-68, 11534-G

SAMOCÓD Ritmo-Diesla (rok 1981) sprzedam, tel. 523-659, 11537-G

ZUKA sprzedam, Stargard, Krzywoustego 725, 11600-G

TRABANTA (1972), Rubina 714P sprzedam, Brzozowski 31, 11595-G

NADWOZIE Fiat 126 p do remontu sprzedam, tel. 527-103, 11593-G

FIATA 126 p po wypadku sprzedam z przydziałem karoserii, Szczecin, ul. Swarzędzka 1a/16, 11603-G

NOwego Fiat 126 p sprzedam, tel. 700-00 od godz. 14, 11559-G

STUDENCKI TELEFON ZAUFANIA „S O S”

przy Studenckiej Spółdzielni Pracy „BRATNIAK”
to ruch pomocy bezinteresownej
ochotniczej
niezależnej
telefon 824-778
wtorki i czwartki 20.00—24.00
soboty 20.00—6.00
2197-K

LICYTACJA

Drugi Urząd Skarbowy w Szczecinie podaje, że w dniu 8.05.86, o godz. 11.00 w garażu Drugiego Urzędu Skarbowego w Szczecinie, przy ul. Kolumba 60 odbędzie się I licytacja samochodu marki „Syrena-105B”, rok produkcji 1982, nr silnika 501241, nr rej. SZS 43-02, oszacowania na kwotę 75 000 zł.

Cena wywoławcza wynosi 56 250 zł.

W dniu tym odbędzie się również licytacja innych ruchomości.

2254-K

Pracownicy poszukiwani

FABRYKA KABLI „ZAŁOM”
w Szczecinie, ul. Kablowa 1

zatrudni natychmiast

techników elektryków

posiadających bardzo dobre przygotowanie teoretyczne i kilkuletnią praktykę w zakresie:

- eksploatacji tyrystorowych układów napędu elektrycznego prądu stałego,
- znajomości złożonych konwencjonalnych systemów sterowania elektrycznych maszyn i urządzeń,
- znajomości zagadnień eksploatacji i konserwacji układów automatycznej regulacji i pomiaru temperatury,
- eksploatacji i konserwacji urządzeń rozdzielni wysokiego napięcia.

Oferujemy również pracę w bezpośredniej produkcji dla współmałżonków.

W przypadku podjęcia pracy przez obywateli małżonków i po spełnieniu określonych przez fabrykę warunków, istnieje możliwość otrzymania mieszkania funkcyjnego jeszcze w bieżącym roku.

Oferaty pisemne należy składać osobiście w dziale spraw osobowych i szkolenia zawodowego — Szczecin, ul. Kablowa 1, pokój nr 37.

Zastrzegamy sobie prawo wyboru kandydatów bez podania przyczyn.

2267-K

FABRYKA KONTENERÓW „UNIKON”

w Szczecinie
ul. Szosa Stargardzka 33/40

zatrudni:

- ▲ technologów
- ▲ konstruktorów
- ▲ mistrza ds. produkcji
- ▲ mistrza ds. energetycznych
- ▲ ślusarzy
- ▲ spawaczy
- ▲ kontrolerów jakości
- ▲ elektryków
- ▲ wartowników straży przemysłowej

Warunki pracy i płacy do omówienia na miejscu.

Ze Szczecina i okolic dowóz transportem zakładowym.

Możliwość dopłaty do kwatery prywatnej.

Blizszych informacji udziela Dział Spraw Pracowniczych, tel. 61-60-71 wewn. 250.

2202-K

SZCZECIŃSKA FABRYKA MASZYN BUDOWLANYCH „ZREMB-FAMABUD”

w Szczecinie

zatrudni:

- ▲ spawaczy z uprawnieniami w osłonie CO₂
- ▲ tokarzy
- ▲ kontrolerów jakości
- ▲ robotników transportu
- ▲ referenta ds. zaopatrzenia branży elektrycznej
- ▲ referenta ds. zaopatrzenia w narzędzia
- ▲ specjalistę ds. plac
- ▲ specjalistę ds. kosztów
- ▲ specjalistę konstruktora

Przedsiębiorstwo dysponuje własnym Ośrodkiem Wczasowym w Dziwnówku, ośrodkowo-niedzielnym w Sierakowie, a także wymianą wczasową w atrakcyjnych miejscowościach górskich oraz NRD.

Zakład posiada stołówkę.

Zgłoszenia przyjmują i wszelkich informacji udziela Dział Kadr i Szkolenia Zawodowego, Szczecin, ul. Cukrowa 12, tel. 82-30-51 wewn. 222.

2257-K

SPRZEDAŻ

CZ-358 sprzedam, Swinoujście, 41-04, 11550-G

CIĄGNIK C-358 po kapitalnym remoncie — sprzedam, Wiadomość: Nieklonczyca 50 gm. Połce, 11556-G

MOTOCYKLE Simson sprzedam, Szczecin, ul. Planty 12 po 15, 11554-G

GRUNDIG Super Color sprzedam, Rydla 32/34, 11589-G

WIROWKĘ, radiomagne tofon stereo sprzedam, tel. 457-15, 11117-G

VIDEO VHS „Akai” sprzedam, tel. 23-29-24, 11539-G

ZAMRAZARKĘ nową — sprzedam, tel. 50-12-15, 11139-G

PIANINO, aparaty Bas-100 sprzedam, tel. 22-79-09, 11280-G

SKRZYPCY profesjonalni, stan idealny oraz kaski skrzypiec markowych do remontu sprzedam. Oferta Biuro Ogłoszeń Szczecin 11347.

SEGMENT ze złytną ozdobami, skórką z nutr, magnetofon kasety i spulnowy sprzedam, tel. 82-05-31, 11601-G

SEGMENT „Słowieniec” z szafą lub bez sprzedam, ul. Rydla 47/48, os. Stoleczne, 11598-G

MEBLE stylowe bufeł z płytą marmurową, komplet kuchenny sprzedam, tel. 72-552, 11597-G

PIEC gazowy c.o. rowe rek Domino sprzedam, tel. 23-04-45, 11536-G

PLYTKI granitowe grubość 3 cm 40 m kw. na posadzki, tarasy, sprzedam, tel. 523-348, 11539-G

KIOSK gastronomiczny metalowy przenośny, piec c.o. Camino 101 sprzedam, Punkt lody, Szczecin-Płonia, Uczniowska, 11448-G

BRANSOLETKĘ złotą 24 gramy bardzo tanio sprzedam, tel. 711-44, 11592-G

FLANCE pomidorów szklarniowych sprzedam, Kijewo, Pawia 6, 11592-G

SKÓRY lisów niebieskich sprzedam, 501-088, 11508-G

PSY szczeciński sprzedam, al. Mariana Buczka 14/8 Nowak, 11575-G

DOGI szczeciński czarne sprzedam, tel. 332-18, 10937-G

RATLERKA rodowodowego sprzedam, tel. 421-19, 11520-G

SZNAUCERY obywatelny sprzedam, 22-04-71, 0979-G

WYZŁKI sprzedam, tel. 398-17, 11574-G

KUPNO

SILNIK Volkswagena Passata Golia 1600 Diesla kupię, tel. 22-54-26.

OKAZYJNIE kupię Compact Disc. Oferta Biuro Ogłoszeń Szczecin 9990.

ODPADY PCV — niek-

kie kupię, 721-54, 11057-G

BONY PeKaO kupię, tel. 82-43-45, 11187-G

RUDE lis lub futro kupię, tel. 47-407, 11593-G

LOKALE

ELBLĄG — mieszkanie kwaterekowe, komfort 35 m kw. zamienię na podobne Szczecin, 22-41-27, 11530-G

PIOTRKÓW Trybunałski — lokatorskie zamienię na mieszkanie Szczecin, tel. 22-30-74, 10208-G

POZNĄ własnościową 64 m kw., nowe budowlę zamienię na podobne w Szczecinie, tel. 753-38, 11336-G

SZCZECIN, centrum dwa pokoje spółdzielcze i p. telefon zamienię na mniejsze w Szczecinie lub Swinoujściu, tel. 47-407 po godz. 17, 11421-G

ZAMOŚĆ M-3 spółdzielcze 51 m kw. telefon zamienię na podobne w Szczecinie, tel. 818-091 w. 851, 11136-G

M-3 nowe budowlę zamienię na M-4 tel. 82-23-27, 11461-G

M-3 stare budowlę c.o. etażowe w śródmieściu zamienię na większe, tel. 82-25-27, 11461-G

4 POKOJE nowe budowlę kupię, tel. 523-648, 11557-G

MIESZKANIE własnościowe 90 m kw. zamienię na M-4 i M-3, tel. 813-348, 11590-G

MIESZKANIE 90 m kw. centrum sprzedam, tel. 457-30 godz. 15-18, 11033-G

M-2 kupię, tel. 712-08, 11033-G

DUNCYK zdecydowanie wynajmie samodzielnie, komfortowe, umiłowane mieszkanie z telefonem, tel. 72-001, 11497-G

MAŁŻENSTWO poszukuje samodzielnego mieszkania, 22-61-97, 11520-G

POKÓJ odnajme bezdzietnym, Rosenbergów 91, 11576-G

POKÓJ odnajme samotnemu, Bajana 13, 11646-G

Kwaciarnia, al. Jedności Narodowej 38.

Anna Czapińska —

oferuje duży wybór

NASION

WARZYW

I KWIATÓW

Zapraszamy

w godz. 9-16.

11335-G

Opowiadanko sensacyjne

WIADOMOŚĆ o śmierci Antona Hubera rozeszła się z szybkością błyskawicy. Z miasta powiatowego przyjechał komisarz Haffner ze swymi współpracownikami. Kiedy wysiadał z auta podwórze pełne było ciekawskich.

— Wczoraj przed dziesiątą jeszcze widziałem Antona — powiedział ktoś w tłumie — jechał swym „Mercedesem”.

— Widocznie tęsknił za swą Hanneliese — roześmiał się inny.

— Czy któryś z was nie zna wyniku meczu Bayernu z HSV — zapytał ktoś. Nie było odpowiedzi.

— Muszę zatem iść po gazetę, tam na pewno jest wynik. To jednak potrwa. Zainteresowanie sportem niczego nie jest w stanie przesłonić, pomyślał komisarz. I wtedy właśnie zobaczył zmarłego. Anton Huber leżał obok lewego, tylnego koła swego auta.

— Kto go znalazł?

— Pani Huber — odpowiedział miejscowy policjant. — Wróciła rano przed siódmą i kiedy wprowadzała swój samochód do drugiego garażu, usłyszała w garażu męża pracujący silnik.

Komisarz przyglądał się w zamyśleniu postaci leżącej na podłodze. Dlaczego — myślał — ktoś kto chce popełnić samobójstwo, przy pomocy spaliny samochodowych wysiada z samochodu. Czyżby w ostatniej chwili zabrakło mu odwagi? Logiczne zatem byłoby zgasić silnik.

— Oprócz rany od upadku — powiedział lekarz sądowy — znalazłem na głowie kilka szram i guz wielkości śliwki.

— Może się potknął przed upadkiem — powiedział komisarz — albo ktoś mu pomógł.

— To już jest pański biznes — odpowiedział lekarz. — W każdym razie śmierć nastąpiła między godziną 22 i 23.

Wdowa, Hanneliese Huber, była blondynką o wydatnym biuście i przynajmniej czterdziu młodsza od swego zmarłego męża.

— Dlaczego on to zrobił, panie komisarzu? Byliśmy tacy szczęśliwi.

— Rzeczywiście? A gdzie była pani wczoraj między 22 i 23?

— W Weilheim u przyjaciółki. Pojechałam do niej w południe. Często jeżdżę do Christy. Anton rozumiał to.

— Nie wie pani przypadkiem co pani mąż robił przez cały ten czas?

— Wczoraj wieczorem miał odwiedzić swego pasierba. W Diessen. Gerd mieszka tam w takiej komunie młodzieżowej.

W zamyśleniu komisarz opuścił mieszkanie. W garażu kręcił się jeszcze jego koledzy, szukając śladów. Miejsce kierowcy było przesunięte bardzo

prawda, że stary przepowiadał mi wczoraj marny koniec, jeżeli nadal będę żył tak jak teraz, ale czy wysadził pan w powietrze bank, który przysłał panu co miesiąc cały tysiąc? Kochana Hanneliese nie jest niestety tak zasobna jak mój stary i tak dobrze usposobiona do młodzieży. Do tego jeszcze zarządca, Max Keller stoi całokwicie po jej stronie. A może powiedział panu coś zupełnie innego?

— Nie rozmawiałem z nim jeszcze.

— Na pewno pojechał na weekend do swej ciotki w Weilheim.

— Ja?... Ja byłem tu.

— Sam?

— Była u mnie pewna dama.

Do rana.

Na stole stała pusta butelka od szampana i dwa kieliszki. Łóżko było za szerokie aby spać w nim samemu.

— Od jak dawna ma pan romans z panią Hanneliese Huber?

— Ależ... Czy Hanneliese powiedziała?... No tak. A więc spotykamy się regularnie w tym mieszkaniu.

I wczoraj Anton Huber zakroczył was, pomyślał komisarz. Doszło do sprzeczki, Huber upadł, może stracił przy-

Kto kłamie — pójdzie siedzieć

do przodu. Człowiek, który ostatnio prowadził samochód musiał być, według przypuszczeń policjantów, młodszy od zmarłego. Szacunkowo około

— Weilheim?, pomyślał komisarz, słyszałem już gdzieś tę nazwę. — A gdzie pan był między godziną 22 i 23?

— Naturalnie tu. Oglądaliśmy

tomność i wtedy wpadli na pomysł ze spalini. Tak mogło być, ale czy na pewno? Motyw nie jest jeszcze dowodem. I nagle w umyśle komisarza zjawiała się myśl, jak błyskawica. Przez cały bowiem czas nosił w sobie coś na kształt znaku zapytania. Od momentu w którym przyjechał na miejsce zbrodni i tam przypadkowo słuchał tego co mówili zebrani wokół domu Hubera. Ktoś pytał o wynik meczu piłkarskiego Bayern — HSV. I nikt nie umiał podać wyniku. Było wysoce nieprawdopodobne aby nikt z tam obecnych nie znał wyniku meczu, który od kilku dni elektryzował kibiców. W tym właśnie należało szukać rozwiązania zagadki morderstwa.

— Znowu gliny — burknął Gerd.

Komisarz oszczędził sobie długiego przemówienia

— Mój panie, nie powinien pan być opowiadać mi o meczu piłkarskim. Chętnie uwierzyłem panu, że jest pan kibicem Bayernu, ale dzwoniłem do telewizji i oświadczone mi, że nie transmitowali tego meczu wskutek uszkodzeń na łączach

— Cholera — powiedział

Gerd — stary chciał mnie odwieźć do kliniki psychiatrycznej. Doszło do sprzeczki. Nagle zrobił się czerwony, upadł i uderzył się o kant schodów. Koledzy pomogli mi wsadzić go do samochodu. W garażu sfingowałem samobójstwo. To nie było morderstwo, lecz obrona własna.

— To było zabójstwo — stwierdził komisarz. — Może pan liczyć tylko na łagodność sądu.

Uśmiechnij się!

170 cm. Ten fakt mógł ich zaprowadzić do mordercy.

Posierb Hubera Gerd, którego komisarz odwiedził, pasował wzrostem do wyobrażenia o człowieku, który siedział za kierownicą „Mercedesa” ale miał alibi.

— Bardzo mi przykro szefie — ziewnął niegrzecznie — to

z kupkami transmisję z meczu Bayernu i HSV. Bayern przegrał 0:1. Nawet Gerd Mueller nie pomógł.

Pół godziny później komisarz poznał w Weilheim Maxa Kellera. Przy pytaniu co robił wczoraj wieczorem Keller zaczął czerwienić się.

— Czekaj! — zawołał Aramis. W tej chwili drzwi do sąsiedniego pokoju otworzyły się i stanął w nich zamaskowany gość.

— Słyszysz twój głos, panie D'Herblay. Wspaniale! W istocie dobry to jest lekarz, mimo że przyszedł w koszuli i to jeszcze w koszuli zakrwawionej. Chodź, chodź, mój Eskulapie, zasiądź ze mną do kolacji niech nasz przyjaciel śpi.

D'Artagnan przyjął zaproszenie i przeszedł do jadalni. Lokaj czekał na niego przy krześle. Stół był suto zastawiony.

Usadowiłszy się, D'Artagnan zwrócił przede wszystkim uwagę na towarzysza. Nie znał go. Obcy siedział w kapeluszu i zamaskowany. Strój jego był bardzo wyszukany, koronki przy kołnierzu i rękawach prawdziwe Mechliny. Głos jego brzmiał kontrolnie o wyjątkowym dźwięku. Rzucając od czasu do czasu okiem na obserwującego go D'Artagnana, rycerz dotykał palcami szyi.

— Monsieur, wybacz mi proszę brzmienie mego głosu. Kilka lat temu byłem ranny w szyję i od tego czasu mam wadliwy głos. Sądząc z twojego stroju, przybyłeś tu pewnie od łóża innego pacjenta, a może wprost z własnego łóżka.

D'Artagnan zauważył połysk drogich kamieni na palcu nieznanego i domyślił się natychmiast, że ma do czynienia ze szlachcicem.

Zgadłeś, monsieur — odpowiedział ze swym ujmującym uśmiechem. — Mówię szczerze od dwóch pacjentów, którzy próbowali mnie obrabować. Viva-diou! Byli bardzo bliscy tego.

Sprawa wyjaśniona. — Oficer zdawał się bawić doskonale. D'Artagnan zajął i pilnie włożył. — Co się tyczy owej spótki w moim łóżku, to przykro mi powiedzieć, że nie próbuję podzielić łóżka. Ale możesz zostać, monsieur, w tym pokoju i spać na drugiej kanapie.

— Tym lepiej — wykrztusił D'Artagnan pełnymi ja-

da ustami. — Ponieważ spałem niedawno z dwoma trupami, wolę na pewien czas stronić od ludzi we śnie.

Uprzejmy gospodarz pokoju zaśmiał się serdecznie, ukazując rząd pięknych białych zębów.

— Nigdy nie próbowałem takiej drzemki, chociaż królowa Margot wprowadziła w czyn podobną rozmyślnie. Jeżeli więc...

Mówiący naraz urwał. D'Artagnan podnosząc kielich do ust ręką, na której palcu miał pierścionek, błysnął ogniem prześlicznego szafiru. Spoztrzął się wprowadzić, ale za późno.

— Monsieur, ten pierścionek! — zawołał zamaskowany rycerz, nachylając się do ręki muszkietera. — Zdziwiałeś. Jeżeli się nie mylę, znam ten pierścionek doskonale.

— Niemożliwie — wtrącił D'Artagnan zaniepokojony. — To prezent od damy sprzed wielu lat i noszę go na jej pamiątkę.

Lokaj zapukał do drzwi i wszedł do pokoju. Pokłoniwszy się z wielkim szacunkiem przed swoim panem, oświadczył, że zaszła jakaś pomyłka, gdyż drugi lekarz nadjechał.

— Zapłać mu i wyprowadź go z powrotem — zawołał rycerz podniesionym głosem. — Wynieś się i zamknij drzwi za sobą. Czort z tobą, zostaw nas samych.

D'Artagnan spostrzegł, że tych kilka gorzkich słów dla lokaja nie były wykłwitem gniewu, ale raczej podniecenia.

— Monsieur, pozwolisz mi zadać sobie kilka pytań? Nie jesteś lekarzem, a przecież zrobiłeś doskonałą robotę. Kim jesteś, nie dbam. Lex powiedział mi, proszę, czy na pierścionku wryte są słowa: „Dolor hic tibi proderit olim?”

(cda)

52

Aramis patrzył na niego z pewnym zakłopotaniem. — Mój drogi D'Artagnanie, żałuję bardzo, lecz tajemnica nie należy do mnie.

— Zatrzymaj ją więc dla siebie — rzucił D'Artagnan opryskliwie. Lokaj, najwidoczniej czymś podniecony, wyszedł. — Słuchaj, mój przyjacielu, Porthos jest w pobliżu. Ja jadę do Dampierre. Wszystko jest na najłepszej drodze. Pomówimy z rana. Obróć się i śnij.

Piłka nożna

GKS zdobył
Puchar Polski

W FINAŁOWYM meczu o piłkarski Puchar Polski GKS Katowice pokonał Górnik Zabrze 4:1 (2:0). Bramki zdobyli: dla GKS Katowice — Furtek 3 (w 22 min. w 27 min. i w 35 min.) i Kontarek w 38 min. a dla Górnika — Komornicki w 47 min. Widzów ok. 50 tys. Sędziował J. Eksztajn.

Turniej siatkarzy

OD DZISIAJ do niedzieli, odbywać się będzie w hali WDS trzeci (ostatni) w Warszawie finałowy turniej o mistrzostwo Polski w siatkówce. W tabeli prowadzi Legia — 40 pkt przed Stalą Stoczną 41. Hutnikiem — 38 i Piłnikiem — 35 pkt. Najlepiej w meczu Stal — Legia rozegrany zostanie w niedzielę. Wiele wskazuje na to, że obecna kolejność utrzyma się do końca mistrzostw.

1-majowe regaty wioślarskie o puchar I sekretarza KW PZPR

Brawo Uniwersytet!

PRZEZ dwa dni, na torze „Dziwoki”, rozgrywane były międzynarodowe regaty wioślarskie. Uczestniczyło w nich około 800 zawodników i zawodniczek z NRD, ZSRR, Rumunii, Norwegii i Polski.

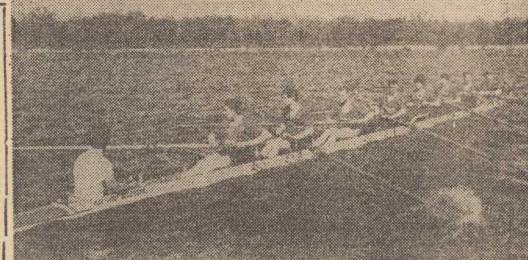
NAJWIECEJ kibiców zgromadził emocjonujący bieg czwórnym ośmiem. Do 750 metrów walka była wyrównana. O główne trofeum — puchar I sekretarza KW PZPR, walczący trzy osady: Politechniki Szczecińskiej, Wyższej Szkoły Morskiej i Uniwersytetu. Ekipy AR i PAM wyraźnie odstawały od liderów. „Na 250 metrów przed metą — mówi sławomir US Z. Płodowski —

postawiliśmy wszystko na jedną kartę. Jeśli chcemy zwyciężyć, musimy z siebie wykręcić wszystkie sily. Udało się, wygraliśmy. Ponownie, ale po raz pierwszy jako Uniwersytet”. Na drugiej pozycji uplasowała się osada Politechniki, a na trzecim miejscu WSM 4. AR 5. PAM.

Dzień wcześniej rozegrano bieg dwójek bez sternika o puchar im. Mieczysława Kowalewskiego. Zwyciężyła w nim osada Stocznia Gdańsk (Cieślak, Grzedziecki).

OTO pozostałe wyniki osad seniorskich. Kobiety: czwórki ze sternikiem — ZSRR, dwójki podwójne — Stocznia, ZSRR, dwójki bez sternika — ZSRR, jedynki — Działowa (Stocznia), czwórki podwójne — Norwegia, MZCZYŻNI: dwójki podwójne — AZS Szczecin (Mruk, Cieślakowski, Gawłowski, Gajmowski), dwójki bez sternika — Stocznia, jedynki — Czerwinski (AZS Szczecin).

Radość triumfatorów była ogromna. Po dopłynięciu do pomostu załoga została uhonorowana pięknym pucharem. Wreć go sekretarz KW PZPR Zdzisław Pedziński.

NA ZDJĘCIU od lewej: zwycięska osada Uniwersytetu Szczecińskiego w składzie: st. d. Swiniarski, Z. Płodowski, R. Białkowski, R. Grzeszkiewicz, K. Wiśniewski, J. Zackiewicz, A. Świerczyński, P. Szewran, A. Szafran.

Wyniki regat: dwójki bez sternika — ZSRR, czwórki bez sternika — ZSRR, dwójki podwójne — AZS Warszawa, ośmiemki — PZTW, czwórki ze sternikiem — PZTW, w ósemkach seniorek pierwsze miejsce zajęła osada PZTW.

Wyniki regat: dwójki bez sternika — ZSRR, czwórki bez sternika — ZSRR, dwójki podwójne — AZS Warszawa, ośmiemki — PZTW, czwórki ze sternikiem — PZTW, w ósemkach seniorek pierwsze miejsce zajęła osada PZTW.

5 minut z trenerem Z. Łakomym

W nowej roli

— W PONIEDZIAŁEK został pan powołany na trenera kadry narodowej szczytników. Czy zdąży pogodzić pan wszystkie obowiązki? Jak to będzie wyglądało? Czy będzie pan nadal trenerem klubu? Czy będzie pan nadal pracownikiem naukowym Uniwersytetu? Trochę dużo tych obowiązków...

— Żądam się z tym ale uczę. Nie wszystkie aby należycie wypełnić wszystkie te zadania. Najważniejszym będzie oczywiście kadra. Jeżeli chodzi o Pogoń to muszę znaleźć asystenta, który w trakcie mojej nieobecności będzie prowadził treningi z zespołem klubowym. Czas najwyższy uzyskać awans do ekstraklasy. Będzie to trudne, ale

Na meczach koszykówki

Będą strzelać?...

PZKosz rozważa propozycję, aby koniec spotkania i pierwszej połowy meczu sygnalizować za pomocą pistoletu startowego. Zastąpiłby on gwizdek lub syrenę, stosowaną w większości polskich hal. Nam natomiast nasuwa się pytanie: co będzie, gdy pistolet się zatnie, a zespół uzyska w tym momencie kosza?...

Imprezy sportowe

PIĄTEK
Godz. 16 — hala WDS — finałowy turniej w siatkówce mężczyzn o mistrzostwo I ligi: Legia — Hutnik, a 30 min. po tym spotkaniu mecz Piłomień — Stal Stocznia.

SOBOTA
Godz. 11 — stadion przy ul. Kordeckiego — mityng lekkoatletyczny.

Godz. 16 — pływalnia w Stargardzie — międzynarodowe zawody pływackie.

Godz. 18 — hala WDS — c.d. finałowego turnieju w piłce siatkowej mężczyzn o mistrzostwo I ligi: Piłomień — Legia i Stal Stocznia — Hutnik.

NIEDZIELA
Godz. 10.30 — hala WDS — c.d. finałowego turnieju w piłce siatkowej mężczyzn o mistrzostwo I ligi: Piłomień — Hutnik i Stal — Legia.

Godz. 11 — pływalnia w Stargardzie — c.d. międzynarodowych zawodów pływackich.

Godz. 14 — boiska bota Polska i Stal Stocznia — eliminacje wolejbolistów o mistrzostwo I ligi: drużyna osiedlowa w Płocku (mecz) Mundialto 88.

Godz. 18 — stadion przy ul. Ban-durskiego — mecz piłkarski o mistrzostwo II ligi Stal Stocznia — Arka Gdynia.

Godz. 19.30 — hala WDS — spotkanie piłkarskie o mistrzostwo II ligi Stal Stocznia — Broń Radom.

Tu to

EXPRESS LOTEK

10 — 11 — 12 — 25 — 34

SUPER LOTEK

1 — 21 — 26 — 27 — 38 — 30

— 43

Przed Wyciągiem Pokoju

Kolarskie mistrzostwa
ZSRR w Kijowie

KOLARZE radzieccy kontynuują mistrzostwa swego kraju. W środę na ulicach Kijowa odbyły się jazdy indywidualne na czas na dystansie 25 km. Pierwsze miejsce zajął Wasilij Zdanow, wyprzedzając Asietę Sastowa i Siergieja Usatowa. Na skład drużyny ZSRR na 30 Wyciągi Pokoju, który rozpocznie się 8 bm. w Kijowie, podany zostanie dzień po jedynce drużynowej na czas.

„Kryształowy gwizdek”
dla K. Czernomazowicza

W KLASYFIKACJI katowickiego „Sportu” na najlepszego sędzię minionego sezonu piłkarskiego, zwyciężył szczeciński Krzysztof Czernomazowicz. Uzyskał on przeciętną ocenę — 8,30 i wyprzedził Krzysztofa Perka (Poznań) — 8,16 oraz Janusza Eksztajna (Warszawa) i Aleksandra Suchanika (Kraków) — obaj po 7,9 pkt.

Kaleidoskop
sportowy

♦ Towarzystwo Międzynarodowe meczu piłkarskiego: Holandia — Szkocja 0:0. Brazylia — Jugosławia 4:2 (1:1). Bulgaria — KRLD 3:0 (0:0). Norwegia — Argentyna 1:0 (0:0). Polska — Węgry (juniorzy) 2:1 (1:0).

♦ W Brukseli odbył się pierwszy z dwóch meczów, decydujących o mistrzostwie Belgii, w którym Anderlecht remisował z FC Brugge 1:1 (1:0).

♦ Od 8 do 18 bm. odbywać się będą w Reno piłkarskie mistrzostwa świata. W imprezie spodziewany jest udział blisko 350 bokserów.

♦ W finale piłkarskiego Pucharu Węgry Vassá zwyciężył 0:2 z Ferencvárosem 0:2. Bezbramkowy wynik zaskoczył także i węgry, którzy w meczu okazali się Vassá i on wystąpił w Pucharze Zdobywców Pucharów.

♦ Na turnieju tenisowym w Kairze (EG) zawodnik gospodarzy, słynny Boris Becker doznał w półfinale sensacyjnej porażki z Francuzem Henri Lecontem 1:4 (0:1).

♦ Piłkarze Bordeaux zdobyli Puchar Francji, pokonując 0:2 dogrywki w meczu z Olympique Marsylia 2:1 (1:1, 0:1).

♦ Real Madryt rozgromił 3:1 (2:1) FC Koeln, w pierwszym meczu finałowym Pucharu UEFA. Rewanż 8 bm.

♦ Główny Wajkulewicz uzyskał na zawodach w Użgo rdzie odległość 17,8 m w trójkoku. Wynik ten nie zostanie jednak uznany za rekord ZSRR, ponieważ podczas konkursu nie było wiatromierza.

♦ Kolarz CSRS — Jiri Skoda wygrał Giro della Regione. Naprawdę i Polak — Jacek Wiater zajął 23 lokatę.

Niestety, bez portowców

Interliga i Intertoto

wych wezmą udział zespoły innych finalistów „Mexico 88” — Bulgarii i Węgier.

ROZGRYWKI ligowe zakończono. Działacze z PZPN postanowili wypisać majową lukę międzynarodowym turniejem, w którym oprócz polskich drużyn klubowych wezmą udział zespoły innych finalistów „Mexico 88” — Bulgarii i Węgier.

Z każdego kraju przystąpią do rozgrywek o Puchar Interligi po czterech zespoły. Podzielono je na dwie grupy:

Grupa I: ŁKS Łódź, Górnik Zabrze, Tatabánya Siofox (oba Węgry), Barce Stara Zagora i Sliven (Bulgaria).

Grupa II: Motor Lublin, Stal Mielec, Debreczyn, Vasutas i Bekescsaba (Węgry) oraz Etur i Trakija Płowdiw (Bulgaria).

Pod koniec maja ruszą tradycyjne imprezy letnie — rozgrywki o Puchar Intertoto. W tym roku udział w nich wezmą potencjalnie naszej ligi: Górnik Zabrze, Legia Warszawa, Widzew Łódź i Lech Poznań. Niestety, mimo starań nie udało się wciągnąć do Intertoto 5 polskich drużyn — zespołu szczecińskiej Pogoni.

2 zwycięstwa Pogoni

II-LIGOWI zwycięzcy Pogoni odnieśli dwa zwycięstwa nad ostatnim zespołem w tabeli — Piotrców. W środę nasi piłkarze wygrali 3:2 (1:0), a wczoraj 3:1 (1:0).

W obu spotkaniach najskuteczniejszą rolę odegrał 8 i 3. Bugar 5 i 7 i 1. Szczęśliwym trafem w niedzielę i poniedziałek Pogon gra w Płocku z Wisłą.

Szczecinianka wśród kandydatów

„DOC, dr hab. Zdzisław Wytnikiewicz w koszykówce grała w Spójni Górnika i ŁKS. Również reprezentowała barwy kraju. Po rozstaniu się ze sportem poświęciła się pracy naukowej, kształciła kadry w szkieletowej Akademii Wychowania Fizycznego i w Uniwersytecie Szczecińskim. Jest autorką licznych prac z zakresu badań naukowych nad szkoleniem młodzieży. Kandydaturę tę wysuwam — uważa trener Ludwik Mięta — w poczekaniu obowiązku ośmiem i tej byłby zawodniczką, która przyczyniła się — i nadal przyczynia się — do rozwoju koszykówki kobiecej w Polsce”. Cytujemy w Krakowskim „Temple” w artykule zgłaszającym doc. dr hab. Zdzisław Wytnikiewicz-Kopp z Instytutu KF Uniwersytetu Szczecińskiego do Medalu „Kalos Kagathos”.

W ubiegłym roku Uniwersytet Jagielloński, Akademicki Związek Sportowy, Główny Komitet Kultury Fizycznej i Sportu oraz redakcja „Tempa” ustanowiły medal „Kalos Kagathos” dla mistrzów, którzy potrafili łączyć nieprzeciętne sukcesy sportowe z osiągnięciami w pracy zawodowej, działalności publicznej, artystycznej, naukowej, która sprawność fizyczną dopełniała zaletami umysłu i charakteru. Po przeanalizowaniu 28 kandydatów zgłoszonych przez kluby, związki sportowe, redakcje i oso-

by prywatne kapituła przydzieliła w ubiegłym roku 7 medali: J. Chromikowi, S. Dzielickowi, W. Ludwickowski, Z. Reschowi, M. Suskiemu, M. Śliwkiemu i W. Zaskielnemu.

Tętożsama lista jest bogata, ale organizatorzy oczekują na kolejne propozycje. Z satysfakcją przyznajemy wiadomości, że do tego szczytnego wyróżnienia kandyduje naukowiec z Uniwersytetu Szczecińskiego.

— Zostałam tym bardzo mile zaskoczona — mówi doc. dr hab. Z. Wytnikiewicz-Kopp. — Nie sądziałam, że trener Ł. Mięta, w nawiązanie do obowiązków, przypomniał sobie o mnie oraz mojej kandydatury. Dr. H. Osasz i zgłosił nas do wspomnianego medalu, który mówi o idealnym greckim wychowaniu. Pyta o moje zawodnicze lata. Do

koszykówki trafiłam przez czysty przypadek. Po prostu na egzaminie wstępnym na warszawską AWF otrzymałam z koszykówki piątkę. Ta wysoka ocena wyróżniła mnie spośród innych kandydatów. Trener J. Pachla, i tak znalazł mnie w dyscyplinie sportowej, której nigdy nie uprawiałam. Więcej czasu spędzałam z la. i siatkówką. Grałam w latach 1957-58. W 1958 wystąpiłam w reprezentacji Polski w międzynarodowym meczu koszykówki

z Chinami. Proszę sobie wyobrazić, że w jednym z II-ligowych spotkań ŁKS — Spójnia zdobyłam dla mojej (dziś) drużyny 42 pkt. Studenci do dziś zastanawiają się, która z haseł grających naszych koszykarek powtórzy ten wyczyn.

Po zakończeniu sportowej kariery Z. Wytnikiewicz-Kopp rozpoczęła działalność naukową. Będąc trenerem zastanawiała się nad sprawą selekcji. W 1965 roku broniła pracę doktorską na temat: „Ocena

„Kalos-Kagathos”
— medal dla nieprzeciętnych

sprawności sportowej w koszykówce żeńskiej”. Została ona opublikowana w piśmie naukowym w NRD i Adamus analizował testy kosztowne i trudne. W parę lat później wydała pierwszą książkę zatytułowaną „Sport w rozwoju i wychowaniu dzieci i młodzieży”. Zdobywała coraz większe uznanie w kręgach naukowych w Polsce i za granicą. Od kilku lat współpracuje w dziedzinie koordynacji ruchowej z naukowcami z Greifswaldu i Rostocku (NRD). Z prośbą o nazwanie współpracy zgłosił się niedawno Uniwersytet z Jagosławia (Zagrzeb). Anglik, Czechosłowacy, Jugosłowianie opublikowali referaty doc. dr hab. Z. Wytnikiewicz-Kopp „Motoryczność ludzka” oraz „Sport i genetyka”. W ubiegłym roku uczestniczyła w II Kongresie Międzynarodowej Organizacji Wychowania Fizycznego i Sportu Dzieci i Kobiet. Jej praca zatytułowana: „Rozwój sprawności fizycznej u młodzieży w wieku szkolnym w zależności od ilości godzin i zróżnicowania treści programowej” znajduje swoje miejsce w specjalnym biuletynie. W su mme wydała około 70 publikacji naukowych i popularnych, w tym prace doktorskie i magisterskie, znanych obecnie trenerów. W Instytucie KF Uniwersytetu Szczecińskiego, jest kierownikiem Zakładu Teoretycznych Podstaw Kultury Fizycznej.

Bogdan TYCHOWSKI

